Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 213 (5887) | 15 верасня 1937 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

ВЯРНУЦЬ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ!

Рэзультаты работы прамысловасці БССР у жніўні выклікаюць сур'ёзную трывогу. Месячны план выканан ўсяго толькі на 87,8 проц. Замест арганізацыі бальшэвіцкай барацьбы за павышэнне тэмпаў і пакрыццё запазычанасці папярэдніх месяцаў кіраўнікі наркаматаў, трэстаў і прадпрыемстваў дапусцілі ў жніўні далейшае ганебнае адставанне, значнае пагоршанне работы нават у параўнанні з прайшоўшым перыядам. Прарыў усё больш паглыбляецца. Краіна недаатрымлівае на мільёны рублёў прадукцыі.

Асноўная хвароба наркаматаў — у канцылярска-бюракратычных метадах кіраўніцтва. Кіраўнікі наркаматаў, трэстаў і прадпрыемстваў усё яшчэ не ведаюць становішча спраў на вытворчасці. Пытаннямі непасрэдна вытворчай работы ў наркаматах і трэстах займаецца мізэрная колькасць людзей. Жывая сувязь з прадпрыемствамі ў большасці не рэгулярная, гастралёрская. Адсюль няведанне сваіх кадраў, няведанне патрэб вытворчасці. Як-жа можна правільна кіраваць прадпрыемствам, не ведаючы, што там робіцца?

Наркаматы, трэсты і прадпрыемствы не зрабілі патрэбных вывадаў з пастаноў лютаўска-сакавіцкага пленума ЦК ВКП(б). Некаторыя гаспадарнікі яшчэ і да гэтага часу думаюць, што іх задача — тэхнічны працэс, а выкрыццё ворагаў быццам-бы справа грамадскіх арганізацый. Дзялянцтва — вось што яшчэ з'яўляецца характэрнай рысай кіраўніцтва. Гэтым карыстаюцца польскія шпікі, прадаўжаючы арганізоўваць дыверсіі. Аварыі і прастоі па тэхнічных прычынах — буйны біч заводаў. Пара пакончыць з ім і выцягнуць на свет божы іх арганізатараў.

Дзялянцтва асабліва ўкаранілася ў тарфяной, цагельнай і будаўнічай прамысловасці.

Вось Белбудпромтрэст. Ён выканаў жнівеньскі план толькі на 76,9 проц. Тут прадаўжае актыўна дзейнічаць вораг: ён правальвае капітальнае будаўніцтва, павялічвае колькасць пераробак, падаражае работы, псуе матэрыялы і інш. Аднак, дырэктара трэста тав. Гімельштэйна гэта нікольні не турбуе. Да сігналаў друку і рабочых ён не прыслухоўваецца. «Звязда» яшчэ чатыры месяцы таму назад зусім канкрэтна ўказвала на шкодніцтва ў будаўніцтве аршанскага ільнакамбіната. Тав. Гімельштэйн з пенай у роце абараняў тады кіраўнікоў будаўніцтва камбіната, не згаджаючыся з абвінавачаннем «Звязды». Ён даў ім магчымасць прадаўжаць там шкодніцтва, пакуль яны не былі выкрыты органамі НКВД.

Па-ранейшаму ў глыбокім прарыве прамысловасць Наркамлеса (80,2 проц. плана). Тут абсалютна не адчуваецца яшчэ сапраўднай барацьбы за выгнанне шкоднікаў. Нарком тав. Рыжыкаў праяўляе недапушчальную марудлівасць у гэтай справе, хоць сістэма Наркамлеса больш за іншую засмечана варожымі і шкодніцкімі элементамі.

Недапушчальна дрэнна працавала прамысловасць Наркамхарчпрома. Намеснік наркома тав. Раксін меў нямала сігналаў аб шкодніцтве, напрыклад, у маслазельнай галіне прамысловасці, узначальваемай тав. Майсеевым. Гэты трэст выканаў жнівеньскі план усяго толькі на 52,2 проц., сарваўшы нармальнае забеспячэнне працоўных сталіцы маслам. У гэтым трэсце квітнее крадзеж, псаванне прадукцыі, ашукванне маслаздатчыкаў. Але т. Раксін чамусьці церпіць гэтыя злачынствы.

Многа недадала прадукцыі і прамысловасць Наркамлегпрома. Наркамат фіксуе прарывы на буйнейшых прадпрыемствах сваёй сістэмы, але нічога дзейснага не ўжывае для іх ліквідацыі.

Пара нашым наркаматам па-сапраўднаму ўзяцца за выкарчоўванне шкоднікаў і ліквідацыю вынікаў іх варожай работы.

Зараз па краіне ўзнялася магутная хваля прадкастрычніцкага спаборніцтва. Найшырэйшыя масы працоўных падхапляюць заклік лепшых стаханаўцаў фабрык і заводаў аб азнаменаванні дваццатай гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі новымі перамогамі на ўсіх участках нашай творчай работы. Ужо на многіх прадпрыемствах гэты ўздым зяўляецца ў канкрэтных вытворчых поспехах, росце сацыялістычнай прадукцыйнасці працы і стаханаўскім руху. Няма сумнення, што калі нашы заводскія арганізацыі здолеюць скарыстаць гэты ўздым, прамысловасць хутка будзе набіраць тэмпы.

Перш за ўсё, патрабуецца, каб рабочы быў забяспечан работай, каб ён не прастойваў без справы і не траціў час па пошукі інструментаў і матэрыялаў. Рабочы павінен таксама ведаць план свайго цэха, брыгады і рэзультаты сваёй выпрацоўкі. Патрабуецца, каб варштаты добра аглядаліся рамонтнымі рабочымі, каб з-за іх псавання не было траты рабочага часу і каб вопыт стаханаўскай работы хутка перадаваўся астатнім рабочым.

Зусім зразумела, што ва ўсёй гэтай рабоце роля інжынерна-тэхнічных работнікаў выключна вялікая. Таварыш Сталін у сваёй гістарычнай прамове на Ўсесаюзнай нарадзе стаханаўцаў асаблівую ўвагу звярачаў на дапамогу інжынерна-тэхнічных работнікаў у развіцці стаханаўскага руху. Між тым, у радзе галін прамысловасці інжынерна-тэхнічныя работнікі не могуць гэтым пахваліцца. Вось на віцебскай фабрыцы імя Клары Цэткін рабочыя зусім не атрымліваюць тэхнічнай дапамогі. Абсталяванне сістэматычна выводзіцца са строю, а галоўны інжынер фабрыкі тав. Гаравы займаецца «эксперыментамі», якія... паніжаюць прадукцыйнасць працы стаханаўцаў.

Або ўзяць гомельскі завод імя Кірава. Тут інжынеры Пятухоў і Зак ніяк не могуць распрацаваць правільны тэхналагічны працэс, а гэта з'яўляецца асновай росту прадукцыйнасці працы. На гэтым заводзе стахановец зборачнага цэха тав. Базыкін яшчэ ў красавіку даказаў, што ёсць поўная магчымасць аднаму рабочаму, пры дапамозе вучня сабраць 3—4 даўбежныя станкі за месяц. Але да гэтага часу прымяненне гэтага вопыту не забяспечана тэхнічнымі мерапрыемствамі. Месячнае заданне — 6 станкоў — не выконваюць нават чатыры пары зборшчыкаў.

Правільна паступілі кіраўнікі менскай абутковай фабрыкі імя Тэльмана, якія зразумеўшы, што поспех прадкастрычніцкага спаборніцтва ва многім будзе залежаць ад тэхнічнай дапамогі і кіраўніцтва, сабралі нараду інжынерна-тэхнічных работнікаў, на якой вызначылі канкрэтны план тэхнічных мерапрыемстваў па забеспячэнню далейшага павышэння прадукцыйнасці працы.

Справа гонару інжынераў і тэхнікаў быць памочнікамі ў разгортванні стаханаўскага руху. Гутарка ідзе не аб кампанейскай дапамозе, а аб сістэматычнай рабоце па ператварэнню цэхаў і прадпрыемстваў у суцэльна стаханаўскія, аб новым стылі вытворчай работы.

У паспяховым выкананні промфінплана адыгрывае немалаважную ролю павышэнне тэхнічнай кваліфікацыі рабочых. Між тым, ва радзе прадпрыемстваў зусім закінулі тэхнічную вучобу, затрымліваючы тым самым далейшы рост стаханаўскага руху.

Нельга больш цярпець ганебнае адставанне прамысловасці БССР. Пара кіраўнікам прамысловасці зразумець тую сур'ёзную адказнасць, якую яны нясуць перад партыяй, урадам, перад краінай. Ліквідуючы канцылярска-бюракратычныя метады работы, выкарчоўваючы шкодніцтва, высоўваючы новыя, адданыя партыі кадры, па-бальшэвіцку ўзначаліўшы прадкастрычніцкае сацыялістычнае спаборніцтва, забяспечым уздым работы прамысловасці, вернем запазычанасць краіне.

12 верасня ў Маскве на Краснай плошчы адбылася магутная дэманстрацыя, прысвечаная святкаванню XXIII Міжнароднага юнацкага дня. НА ЗДЫМКУ: на трыбуне маўзалея. Злева направа — таварышы СТАЛІН, МОЛАТАЎ, МІКАЯН і ЧУБАР. Фото Ф. Кіслова (СФ).

ПРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА

НОВЫМІ ПЕРАМОГАМІ СУСТРЭНЕМ ВЯЛІКАЕ СВЯТА ПРАЦОЎНЫХ

КРЫВАНОСАЎСКАЕ ВАДЖЭННЕ ПАЯЗДОЎ

ВІЦЕБСК. Уключыўшыся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, машыністы віцебскага паравознага дэпо паказваюць узоры крываносаўскага ваджэння паяздоў. Штодзенна машыністы дабіваюцца павелічэння тэхнічнай хуткасці і эканоміі паліва.

12 верасня машыніст тав. Камбула (паравоз ФД 20-1296) даставіў поезд вагой у 2011 тон з Оршы ў Віцебск раней раскладу на 33 мінуты.

Машыніст-камсамолец тав. Котнеў (паравоз ФД 20-1146) даставіў поезд з Віцебска ў Оршу раней раскладу на 18 мінут. Вага поезда складала 1900 тон. Паказальнік, дасягнуты Котневым, з'яўляецца рэкордным на ўчастку Віцебск—Орша. За пяць паездак — з 1 па 11 верасня — тав. Котнеў зэканоміў 3657 кгр. вугалю.

13 верасня дыспетчар участка Віцебск—Невель тав. Гайдаманаў заключыў соцдагавор з машыністамі Высоцкім і Дрэвіным. Дыспетчар абавязаўся забяспечыць машыністам вольны пуць, а машыністы — вадзіць паязды па графіку. Спаборнічаючыя выконваюць свае абавязацельствы. У той-жа дзень машыністы Высоцкі і Дрэвін прыбылі ў Невель раней раскладу на 14 мінут.

КАЛГАСНІКІ ЎСТУПАЮЦЬ У СПАБОРНІЦТВА

ВЕТКА. Невялікі інтэрнацыянальны калгас «Комунар», што размешчан удоўж берагоў ракі Сож, дабіўся сёлета значных поспехаў у барацьбе за высокі ўраджай. Гектар жыта ў калгасе даў 24 цнт., ячменю — 25 цнт., аўса — 23 цнт. Калгасны сад даў 300 тон яблык. Даходы калгаса ад саду ў гэтым годзе дасягаюць 65 тысяч руб.

Значна вырасла вага калгаснага працадня. Калгаснікі ўжо атрымалі авансам на кожны працадзень па 2,1 кгр. зерневых, 2 кгр. гародніны, 1 кгр. яблык і па 2 руб. грашыма. Сям'я стаханаўца Барадзіна Восіпа атрымае сёлета на працадні 38 цнт. зерневых, каля 100 цнт. бульбы і 4800 руб. грашыма.

Калгас паспяхова закончыў сяўбу азімых. Дружныя і роўныя ўсходы азімых радуюць вока калгаснікаў.

Пасля абмеркавання закліку стаханаўцаў прамысловасці калгаснікі ўключыліся ў сацыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу гадавіны Вялікага Кастрычніка. Яны абавязаліся: да 20 верасня закончыць зяблівае ворыва, да 1 кастрычніка закончыць уборку і здачу ільнапрадукцыі, узорна падрыхтаваць калгасную ферму да зімы.

У калгасе арганізаван гурток па вывучэнню выбарчага закона. У калгасе ёсць яшчэ 15 непісьменных жанчын. Для іх арганізаван лікпункт з тым, каб да выбараў у Вярхоўны Совет СССР поўнасцю ліквідаваць непісьменнасць у калгасе.

КОМСАМОЛЬСКАЯ БРЫГАДА

МАГІЛЁЎ. Рабочы калектыў машынабудаўнічага завода імя Дзімітрава абавязаўся сустрэць Вялікую гадавіну Кастрычніка поўным выкананнем гадавога плана, знізіць сабекошт на 15 проц. Паміж цэхамі, брыгадамі і стаханаўцамі заключаны дагаворы на сацыялістычнае спаборніцтва. Створана стаханаўская комсамольская брыгада па вырабу бочкаўскрывацеляў.

У выніку прадсяточнага спаборніцтва прыкметна расце прадукцыйнасць працы. Кожны рабочы комсамольскай брыгады выконвае свае нормы на 125—170 проц. Слесар гэтай брыгады т. Шэфтар дае штодзенна 230—235 проц. нормы. На 170 проц. у апошнія дні выконвае сваю норму ліцейшчык т. Турчын. На вахце ў гонар Міжнароднага юнацкага дня ён выканаў норму на 210 проц. Стахановец-токар Сарокін выконвае сваю норму не ніжэй чым на 200 проц.

ДАЛУЧЭННЕ СССР ДА НІЁНСКАГА ПАГАДНЕННЯ

Совецкі ўрад далучыўся да дасягнутага на канферэнцыі ў Ніёне пагаднення аб калектыўных мерах супроць пірацкіх дзеянняў, учыняемых падводнымі лодкамі на Міжземным моры. Варта чакаць, што ў бліжэйшыя дні гэта пагадненне будзе зацверджана і іншымі дзяржавамі, зацікаўленымі ў барацьбе з морскім разбоем, пасля чаго яно ўступіць у моц.

Ніёнскае пагадненне аб барацьбе з піратызам з'яўляецца дакументам, адлюстроўваючым усю вастрыню сучаснага міжнароднага становішча. Фашысцкія агрэсары сеюць ва ўсім свеце зёрны смуты і беззаконня, яны робяць стаўку на развязванне новай сусветнай вайны. Морскі бандытызм, адкідваючы чалавецтва да даўно мінуўшых вякоў, паказвае, што агрэсары не пагарджаюць ніякімі сродкамі для ажыццяўлення сваіх злачынных мэт. Гэта абстаноўка ўладарна дыктуе дзяржавам, зацікаўленым у захаванні міру, неабходнасць аб'яднання сіл супроць проіскаў падпальшчыкаў вайны. Нават не вельмі гарачыя прыхільнікі калектыўных дзеянняў супроць агрэсіі вымушаны зараз прымаць сумесныя меры да самаабароны ад фашысцкіх правакацый.

Удзел СССР у Ніёнскім пагадненні ўпаўне законамерна і тлумачыцца яго кроўнай зацікаўленасцю ў міжземнаморскай праблеме. Міжземнаморскія шляхі звязваюць чорнаморскія парты з «Вялікай вадой» — з Атлантыкай: «Совецкі Саюз амываецца водамі, непасрэдна зліваючыміся з Міжземным морам, якое звязвае як совецкія порты з знешнім светам, так і совецкія порты паміж сабой» (Літвінаў). Мір і парадак на Міжземным моры неабходны Совецкаму Саюзу для развіцця яго гандлю і суднаходства. Совецкая краіна мае істотныя інтарэсы на Міжземным моры. Гэта адкрыта было прызнана ў рашэннях Ніёнскай канферэнцыі. Натуральна, што СССР гатоў падзяліць з міжземнаморскімі дзяржавамі адказнасць за арганізацыю парадку і падтрыманне законнасці ў Міжземнаморскім басейне.

Пагадненне аб барацьбе з піратствам на Міжземным моры выпрацавана без удзелу Італіі і Германіі. Гэтыя фашысцкія дзяржавы сабатавалі канферэнцыю ў Ніёне, прабавалі сарваць яе, адмовіліся прымаць удзел у яе работах. Італьянскія фашысты і іх германскія пасобнікі тым самым канчаткова выкрылі сябе як віноўнікаў разбою на Міжземным моры. Але ім не ўдалося сарваць сваім сабатажам склікання і работу Ніёнскай канферэнцыі. Канферэнцыя адбылася супроць іх жадання. Пагадненне аб барацьбе з піратствам было выпрацавана супроць волі піратаў.

Італьянскія фашысты прэтэндуюць на панаванне на Міжземным моры, абвяшчаючы яго «ўнутраным» морам «другой рымскай імперыі». У гэтым — сэнс многіх заяў Мусаліні. Міжземнаморскае пагадненне поўнасцю апракідвае падобныя недарэчныя прэтэнзіі фашысцкага дыктатара. Не выпадкова, што абарону міжземнаморскіх магістраляў ад Гібралтара да Дарданел узялі на сябе Англія і Францыя. 40 проц. ваенных караблёў, сканцэнтроўваемых з гэтай мэтай на Міжземным моры, пасылае Францыя, 60 проц. Англія. У выпадку, калі фашысцкая Італія пойдзе напярэдні і далучыцца да Ніёнскага пагаднення, яе флоту будзе даручана патруляванне Тірэнскага і Адрыятычнага мароў, гэта значыць, па сутнасці, вод, непасрэдна амываючых італьянскія берагі.

Ніёнскае пагадненне сур'ёзна падрывае міжнародныя пазіцыі фашысцкай Італіі. Гэта пагадненне з'яўляецца ўдарам і па прэстыжу германскага саюзніка — італьянскага фашызма.

Закончыліся правалам інспіраваныя з Рыма і Берліна спробы працягнуць на канферэнцыі ў Ніёне прызнанне італа-германскай марыянеткі — Франко «ваюючай стараной». Гэтыя спробы сустрэлі заслужаны адпор з боку дзяржаў, зацікаўленых у падтрыманні міру ў Міжземнаморскім басейне. Пагадненне асобна агаворвае, што за Франко не прызнаецца права ваюючай стараны.

Цвёрдае выступленне Народнага камісара замежных спраў СССР тав. Літвінава на канферэнцыі ў Ніёне сядзяржала разгорнутую праграму барацьбы з распаясаўшыміся фашысцкімі піратамі. Гэта выступленне выразна намеціла задачы калектыўнай абароны міру і парадку ў Міжземнаморскім басейне. Наперакор намаганням некаторых прыхільнікаў прыдання Міжземнаморскай канферэнцыі «чыста тэхнічнага» характару, прамова кіраўніка совецкай дэлегацыі ярка асвятліла яе палітычныя задачы.

Пры ўсім тым пункт гледжання прыхільнікаў калектыўнай абароны міру не атрымаў поўнага адлюстравання ў выпрацаваным у Ніёне пагадненні. Прыняты канферэнцыяй дакумент прадстаўляе сабой толькі першы крок на шляху да арганізацыі адпору зарваўшымся фашысцкім піратам. У якасці першага кроку ў гэтым напрамку ніёнскае пагадненне носіць адбітак пэўнай робасці, незавершанасці.

Пагадненне робіць упор на барацьбе з пірацкімі дзеяннямі тых падводных лодак, якія нападаюць на гандлёвыя судны, парушаючы правілы аб гуманізацыі падводнай вайны, устаноўленыя лонданскім морскім дагаворам 1930 года і лонданскім пратаколам 1936 года. Толькі ў выпадку парушэння «правіл гуманізацыі» падводныя лодкі будуць знішчацца патрульнымі караблямі. Зусім відавочна, што гэты пункт пагаднення пакідае вельмі шырокую лазейку для фашысцкіх піратаў. Можна загадзя сцвярджаць, што італьянскія бандыцкія падводныя лодкі выкарыстаюць пакінутую ім лазейку для спроб своеасаблівай «легалізацыі» морскага разбою. Між іншым, гэтыя спробы будуць да пэўнай ступені затруднены ўмовай, змяшчаючайся ў пратаколе канферэнцыі, якая прадугледжвае, што любая падводная лодка, утойваючая сваю нацыянальнасць, падлягае патапленню, як пірацкі карабль.

Другім вельмі істотным прабелам выпрацаванага пагаднення з'яўляецца тое, што ў ім не прымае ўдзел Іспанская рэспубліка. Устанаўліваемая на Міжземным моры ахова суднаходства не распаўсюджваецца на іспанскія судны. Больш таго, пагадненне хоць і адвяргае прызнанне права ваюючай стараны за бандытам Франко, усё-ж упамінае аб «двух старанах», якія змагаюцца ў Іспаніі. Ясна, што такі падыход мала садзейнічае ўмацаванню безапаснасці ў Міжземнаморскім басейне.

Умацаванне парадку і законнасці ў Міжземнаморскім басейне, як і ва ўсёй Еўропе, пераразрыўна звязана з барацьбой рэспубліканскай Іспаніі супроць наглых агрэсараў. Італа-германа-мараканскія полчышчы прабуюць захапіць зямлю іспанскага народа для таго, каб ператварыць Пірэнейскі паўвостраў у новы плацдарм у тылу Францыі і ў непасрэднай блізасці ад важнейшых морскіх шляхоў Англіі. Піратства на Міжземным моры з'явілася прамым вынікам інтэрвенцыі фашысцкіх дзяржаў у Іспаніі. Уся дэмакратычная Еўропа, усе прыхільнікі міру і парадку зацікаўлены ў тым, каб падпальшчыкі сусветнай вайны атрымалі ў Іспаніі належны адпор.

У прымяненні да вайны ў Іспаніі можна гаварыць аб «двух старанах» толькі ў той меры, у якой можна назваць «двума старанамі» пірацкую падводную лодку і мірны карабль, які падпаў вераломнаму нападу. Толькі перамога гераічнага іспанскага народа над італа-германскімі агрэсарамі забяспечыць сапраўдны парадак і сапраўдную безапаснасць на Міжземным моры.

Ніёнскае пагадненне, не гледзячы на яго непаўнату, з'яўляецца міжнародным актам калектыўнай абароны безапаснасці на Міжземным моры. Можна выказаць надзею, што следам за першым крокам да аднаўлення парадку на Міжземным моры будуць зроблены і далейшыя крокі ў гэтым напрамку. Логіка падзей, прымусіўшая канферэнцыю ў Ніёне выпрацаваць калектыўнае пагадненне аб барацьбе з піратствам, штурхае міралюбівыя дзяржавы да ўмацавання сістэмы сумесных дзеянняў у абарону законнасці і міру.

Наша вялікая краіна зможа прыняць свае меры ў абарону свайго гандлёвага суднаходства. Разам з тым Совецкі Саюз гатоў падтрымаць усякае калектыўнае мерапрыемства, забяспечваючае агульныя інтарэсы дзяржаў, зацікаўленых у захаванні міру і ўмацаванні безапаснасці. Верны сваёй паслядоўнай палітыцы барацьбы за мір, СССР змацоўвае ніёнскае пагадненне аб барацьбе з піратствам сваім подпісам.

„ПРАВДА".

НА ПЛЕНУМАХ ПАРТЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ

ПЛЕНУМ ПОЛАЦКАГА АКРУГКОМА КП(б)Б

ПОЛАЦК. 14 верасня адбыўся пленум Полацкага Акругкома КП(б)Б. Пленум заслухаў даклад сакратара АК КП(б)Б Анісава аб ходзе выканання пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб дапамозе калгаснаму сялянству БССР і аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў калгасным упарадкаванні. У спрэчках па дакладу выступілі 11 чалавек. На пленуме з прамовай выступіў выконваючы абавязкі другога сакратара ЦК КП(б)Б тав. Лявіцкі.

Пленум вывеў са складу Акругкома і яго бюро загадчыка культпропа Кулікава са зняццем яго з работы. Былы сакратар АК КП(б)Б Ліхачоў пленумам выключан з радоў КП(б)Б.

Тайным галасаваннем пленум абраў выконваючым абавязкі першага сакратара АК КП(б)Б тав. Церахава.

(БЕЛТА).

НА ПЛЕНУМЕ МЕНСКАГА РАЙКОМА ПАРТЫІ

Учора, 14 верасня, адбыўся пленум райкома партыі Менскага раёна разам з актывам.

Справаздачны даклад аб рабоце райкома зрабіў сакратар райкома Кіштымаў.

Замест праўдзівага выкладання фактаў і растлумачэння таго, чаму ў Менскім раёне па сутнасці сабатуецца рашэнне СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 2 жніўня, дакладчык прабаваў прадставіць становішча спраў у раёне ў ружовых фарбах, прабаваў ашукаць пленум.

Выступаўшыя ў спрэчках члены пленума і актывісты раёна ўскрылі гэты манеўр. Пленуму выступаючыя расказалі аб тым, як Кіштымаў «вучыў» абмежавацца адвядзеннем калгаснікам прысядзібных участкаў зямель да мінімальнай нормы, замест таго, каб у першую чаргу вярнуць прысядзібныя ўчасткі зямлі, адрэзаныя шкоднікамі ў калгаснікаў, як гэта патрабавалася рашэннем партыі і ўрада. Актывісты расказалі аб рашэннях калгасных сходаў, патрабаваўшых зварот калгаснікам адрэзаных шкоднікамі прысядзібных участкаў зямель. Нават пасля гэтых рашэнняў Кіштымаў не адмяніў сваёй устаноўкі. Толькі пасля пленума ЦК КП(б)Б у раёне пачалі звярачаць калгаснікам адрэзаныя шкоднікамі прысядзібныя ўчасткі зямлі.

Не гледзячы на патрабаванні калгаснікаў, ліквідаваць па-шкодніцку арганізаваныя соўгасы, Кіштымаў утаіў перад камісіяй тав. Якаўлева рад такіх соўгасаў.

Члены бюро райкома, расказалі актыву аб тым, як Кіштымаў усяляк зацягваў выключэнне з партыі ворагаў народа, выкрытых пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі, як быў сорван пачатак навучальнага года ў радзе школ б. Дзяржынскага раёна.

Абмеркаваўшы ўсе гэтыя факты, якія сведчаць аб яўна варожай лініі Кіштымава, пленум райкома аднадушна зняў Кіштымава з работы, вывеў яго са складу членаў пленума і выключыў з партыі.

Пленум абраў выконваючым абавязкі першага сакратара Менскага сельскага райкома КП(б)Б тав. Пташкіна І. Е.

Тав. Пташкін І. Е. нарадзіўся ў 1911 годзе ў сялянскай сям'і. У 1925 годзе ён уступіў у комсамол, а ў 1931 годзе — у партыю. У 1929 годзе працаваў сакратаром ВЛКСМ, потым старшынёй сельсовета.

У 1930 годзе па мабілізацыі ЦК ВЛКСМ ён накіроўваецца на арганізацыю Луганскага зерносоўгаса на Украіну. Там працаваў два з паловаю гады ў якасці слесара і адначасова з'яўляўся сакратаром комсамольскага камітэта. У 1932 годзе працаваў культпропам парткома зерносоўгаса.

З кастрычніка 1932 года па снежань 1936 года ён вучыўся ў ленінградскім Вышэйшым педагагічным інстытуце, выконваючы ў той-жа час абавязкі сакратара камітэта ВЛКСМ. У снежні 1936 г. тав. Пташкін вылучаецца на партработу і працуе да апошняга часу адказным інструктарам Ленінскага РК ВКП(б) у г. Ленінградзе.

У ГУРТКАХ ВЫВУЧАЮЦЬ КАВАРНЫЯ МЕТАДЫ РАБОТЫ ЗАМЕЖНЫХ РАЗВЕДАК

Рабочыя Гомельскага шклозавода імя Сталіна праяўляюць вялікую зацікаўленасць да вывучэння матэрыялаў аб каварных метадах работы замежных разведак. 700 рабочых фабрыкі ў 14 гуртках вывучаюць брашуры Уранава, Закоўскага, Вышынскага і інш. Гурткамі кіруюць падрыхтаваныя прапагандысты. Заводская шматтыражка «Сталінец» перадрукоўвае артыкул тав. Закоўскага.

У заводскім клубе прачытаны тры лекцыі аб шпіёнска-дыверсійнай рабоце фашысцкіх разведак.

Калгас «Чырвоная ніва», Лубеніцкага сельсовета, Брагінскага раёна, адпраўляе ільнavалакно і насенне для здачы дзяржаве. НА ЗДЫМКУ (злева): старшыня калгаса Б. Ф. Русак і брыгадзір С. Р. Русак за нагрузкай падводы.

Фото Цалуйка (БСФ).

КРЫНІЦА ЗАМОЖНАСЦІ

Калгас імя Варашылава, Горацкага раёна, першым у раёне выканаў свае абавязацельствы па здачы ільнапрадукцыі дзяржаве. Пасевы ільну ў калгасе разрэджаныя. План здачы ільнатрасты дзяржаве 98 цэнтнераў сярэднім нумарам 1,50. 30 жніўня калгас здаў 122 цэнтнеры сярэднім нумарам 1,59. Здачу ільнасемя калгас таксама выканаў першым у раёне.

За высокі ўраджай ільну калгас змагаўся яшчэ з пачатку года. Калі заключалі кантрактацыйны дагавор па здачы ільнапрадукцыі дзяржаве, старшыня калгаса Круглікаў Рыгор на агульным сходзе калгаснікаў заявіў:

— Мы павінны ў гэтым годзе дабіцца ўраджаю па ільну з кожнага гектара разрэджанага пасеву 6,5 цэнтнера ільнатрасты і 6 цэнтнераў ільнасемя.

Ініцыятыву старшыні энергічна падтрымалі калгаснікі, асабліва стаханаўцы.

Стаханавец Новікаў Аляксей абавязаўся на сваім участку атрымаць ураджай у 7 цэнтнераў семя і 7 цэнтнераў трасты з гектара. Новікаў сам араў, сеяў, паліваў, веяў, рассцілаў і падымаў трасту і з гонарам выканаў самаабавязацельства.

— У будучым годзе,—заяўляе таварыш Новікаў,—я дабіўся з гектара 10 цэнтнераў семя і 10 цэнтнераў трасты.

Таксама з гонарам выканалі абавязацельствы стаханаўцы Ніна Дзянісава, Наста Новікава і другія.

За ільнапрадукцыю калгас ужо атрымаў 51 тысячу рублёў. На працадзень калгаснікам ужо выдалі каля 2-х рублёў.

— Лён,—заяўляе адказная па ільну Арына Дзянісава, — гэта адна з крыніц, якая робіць нас, калгаснікаў, заможнымі. Што датычыць асабіста мяне, дык я на сваім участку атрымала ўраджай у 7 цэнтнераў трасты і 7 цэнтнераў ільнасемя.

Рыхтуючыся да гістарычнай XX гадавіны Кастрычніка, калгаснікі падлічваюць вынікі сваёй ударнай работы, радуюцца за сваё шчаслівае і заможнае жыццё.

КАСЬЯНАЎ.

ЗАБЯСПЕЧАНЫ ПРАЦАДЗЕНЬ

Добры ўраджай у калгасах Смалявіцкага раёна, а таксама і льготы, прадастаўленыя партыяй і ўрадам калгаснаму сялянству БССР даюць магчымасць у гэтым годзе забяспечыць багаты працадзень калгаснікам. Паводле папярэдніх падлікаў, многія калгасы Смалявіцкага раёна пры размеркаванні ўраджаю мяркуюць выдаць на працадзень калгаснікам у гэтым годзе адных толькі зерневых па 3—4 і больш кілаграм.

Так у калгасе «Перамога», Амельянаўскага сельсовета, сярэдні ўраджай па жыту складае больш 12 цэнтнераў з гектара. Цяпер калгаснікі тут атрымалі авансам толькі аднаго жыта па паўтара кілаграма на працадзень. Праўленнем калгаса складзена дадатковая ведамасць на 18 тон зерневых для выдачы калгаснікам авансам на працадні, але калгаснікі адмаўляюцца зараз браць зярно, заяўляючы, што «няма куды дзяваць збожжа». Па меркаванню праўлення калгаса і калгаснікаў у гэтым годзе тут на працадзень прыпадзе больш 4-х кгр. зерневых.

Многія калгаснікі ў гэтым годзе атрымалі большыя авансы на працадні, чым за ўсю гадавую працу ў мінулым годзе. Напрыклад, у калгасе імя Молатава, калгаснікі атрымалі авансам на працадні жыта па паўтара кгр., па кілограму сена, столькі-ж саломы, многа гуркоў, яблык і грошай. Член калгаса тав. Казлоўскі з сваёй сям'ёй за 7 месяцаў выпрацаваў 900 працадзён і атрымаў авансам жыта каля 1440 кгр., (90 пуд). сена 846 кгр., столькі-ж саломы, 630 кгр. гуркоў і 180 кгр. яблык і да 300 руб. грашыма.

Пры канчатковым размеркаванні ўраджаю калгаснікі гэтага калгаса ў бягучым годзе мяркуюць атрымаць не менш 3,5 кгр. зерневых і 10—12 кгр. бульбы на працадзень.

У мінулым-жа годзе калгаснікі гэтай арцелі мелі на працадзень толькі 450 грам збожжа і 13 кап. грашыма.

Радасна калгаснікі рыхтуюцца да сустрэчы XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Заключаюцца дагаворы па соцспаборніцтву на лепшую сустрэчу гэтага свята. Калгаснікі аднадушна выказваюць сваю гатоўнасць да канца выкарчаваць шкоднікаў, трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх шпіёнаў і дыверсантаў, ліквідаваць вынікі іх подлай шкодніцкай дзейнасці.

СТАРАСЦЕНКА.

АБМЕРКАВАННЕ ПРАЕКТА АБ УВЯДЗЕННІ ПРАВІЛЬНЫХ СЕВАЗВАРОТАЎ

СЕВАЗВАРОТЫ НА БАЛОТНЫХ ЗЕМЛЯХ

Асаблівасці балотных глебаў выклікаюць неабходнасць ужывання на іх спецыяльных травапольных севазваротаў, якія не супадаюць з канюшыннымі севазваротамі на мінеральных глебах. Галоўным матывам для ўвядзення травапольных севазваротаў на асушаных балотах з'яўляецца імкненне перасцерагчы тарфяную глебу ад небяспечнага распылення пры частым рыхленні і ад засмечанасці яе пустазеллем, якое здольна быстра размнажацца на вільготных і багатых азотам тарфяных глебах.

Асноўныя адрозненні травапольных севазваротаў на асушаных балотах ад травапольных севазваротаў на мінеральных ворных землях заключаюцца ў складзе травяных сумесей і ў працяжнасці карыстання імі. На балотах немагчымы пасевы ў чыстым выглядзе канюшыны і люцэрны, бо зімоўка іх ва ўмовах тарфяных глебаў вельмі часта бывае ненадзейнай. Таму прыходзіцца на балотах высяваць сумесі з шматгадовых траў, у якіх канюшына складае звычайна не больш 20 проц. па колькасці насення, а з шматгадовых злакаў часцей за ўсё знаходзяць ужыванне цімафееўка, лугавая аўсяніца, лісахвост, касцёр безосты, лугавы мятлік. З той прычыны, што канюшына на другі год карыстання ў пасевах на балотах звычайна выпадае, а ўказаныя шматгадовыя злакі дасягаюць максімум прадукцыйнасці на трэці год карыстання, то і мінімальнымі тэрмінамі карыстання травяных сумясей на балотах трэба лічыць 3—4 гады. А пры ўдалым падборы складу траў і пры належным доглядзе за імі тэрмін карыстання без шкоды для ўраджайнасці можна працягнуць да 6—8 год.

Адсюль ясна, што травяныя палі ў севазваротах на асушаных балотах не роўнацэнны травяным палям на мінеральных глебах і таму асушаныя балотныя землі ні ў якім разе нельга ўключаць у агульны з мінеральнымі землямі севазварот, а неабходна арганізоўваць асушаную балотную тэрыторыю ў выглядзе асобных севазваротаў, якія ў залежнасці ад мясцовых умоў могуць мець самы рознастайны выгляд.

Кармавы севазварот, напрыклад, можа мець такую структуру: 1) прапашныя і сіласныя, 2) авёс і ячмень, 3—7) травы.

Канапляводчы севазварот можа мець такі выгляд: 1) прапашныя, 2) каноплі, 3) авёс і ячмень, 4) каноплі, 5—8) травы.

Магчыма пабудова севазваротаў на балотах з жытам, якое можа змяшчацца пасля траў, пры ўмове ўзмёту ў пачатку чэрвеня пасля зняцця першага ўкосу.

Нарэшце, у травапольным севазвароце магчымы ўшчыльненні прапашных культур, калі акалічнасці гэтага патрабуюць, напрыклад, у прыгарадных гаспадарках малочна-агародневодчага напрамку.

Пры пабудове севазваротаў на асушаных балотах трэба ўлічваць адну істотную акалічнасць, іменна непатрэбнасць для многіх балот (эўтрофнага і мезотрофнага тыпу) азотнага ўгнаення пры вострай патрэбе ў калійных і фосфарных угнаеннях. Да такіх балот адносяцца ўсе лугавыя і лясныя тарфянікі з добра і сярэдне разложаным торфам у паўднёвай палове нячорназемнай зоны, а таксама і ў больш паўднёвых раёнах. Для такога роду балот канюшына і інш. матыльковыя, як пастаўшчыкі корнедаступнага азоту, не маюць значэння і таму няма асаблівай патрэбы гнацца за канюшынай і вікай для такога роду балот.

Зусім інакш абстаіць справа на асушаных балотах з сфагнавым або дрэнна разлажыўшымся асокава-гіпнавым торфам. Тут адчуваецца востры недахоп азоцістага харчавання раслін і таму ў севазвароты абавязкова ўключаць, і на асобных палях севазваротаў, і ў выглядзе пажніўных культур, цэлы рад сідэрацыйных раслін, добра развіваючыхся на такога роду балотах пры бактэрыяльных затратах і багатым угнаенні. Іменна: зіку, гарох, лубін, серадэлу, канюшыну.

На асушаных тарфяніках падобнага тыпу мэтазгодны, напрыклад, такія севазвароты:

а) 1) віка-гарохава-аўсяная сумесь на сена, 2) жыта, авёс, ячмень з падсевам серадэлы, 3) бульба па гною, 4—7) канюшына з цімафееўкай.

Або севазварот: б) 1) лубін, 2) жыта, авёс, ячмень з падсевам серадэлы, 3) прапашныя, 4—7) канюшына з цімафееўкай.

Такія севазвароты адрозніваюцца ад аналагічных севазваротаў на бедных мінеральных глебах па больш працяжнаму карыстанню травамі.

Тэрыторыю такога роду асушаных балот неабходна арганізоўваць таксама ў выглядзе асобных ад іншай палявой зямлі севазваротаў.

Пры разглядзе пытанняў аб севазваротах для новых меліяраваных балотных зямель неабходна высветліць, які ўплыў будуць аказваць новаасваемыя балотныя тэрыторыі на структуру севазваротаў асноўных староворыўных мінеральных глебаў у калгасах. Напрамак і рэзультат такога роду ўздзеяння лёгка прадбачыць, калі прыняць пад увагу, што ўноўусваяемыя балотныя землі даюць калгасам перш за ўсё велізарнае павелічэнне кармовай прадукцыі: пасбішчнага карма, сена, сакавітых кармоў і фуражнага зярна (аўса і ячменю). Пры правільным вядзенні справы ўраджай з аднаго гектара асвоенага балота дае на круглы год грубы і канцэнтраваны корм на паўтары галавы буйнай рагатай жывёлы.

Можна таму сцвярджаць, што чым большая плошча балот будзе асвоена ў калгасах, тым меншую частку небалотнай тэрыторыі калгас можа аддаваць пад кармавыя культуры. Гэтым самым стварaецца магчымасць выкарыстаць больш мінеральных зямель пад пасевы тэхнічных культур і пшаніцы.

Самыя ўважлівыя падлікі паказваюць, што хаця з палявой зямлі калгас збярэ грубых кармоў менш чым раней, але ўвогуле ён збярэ намнога больш кармоў, зможа амаль у два разы павялічыць пагалоўе жывёлы. У сувязі з гэтым запраўка палёў гноем удвая павялічыцца, у некалькі раз павялічыцца збор ільну, тэхнічнай бульбы і пшаніцы.

Усё гэта паказвае, які вялікі дадатны ўплыў будзе мець асваенне балот на асноўныя севазвароты мінеральных палёў. Гэта паказвае, што нельга ігнараваць уноўасвайваемыя балотныя землі пры ўвядзенні севазваротаў у калгасах. Больш таго, нам здаецца несумненным, што трэба фарсіраваць складанне і выкананне ў натуры культур тэхнічных праектаў, асваенне балот, якія належаць калгасам, бо асваенне балот у многа раз павысіць вагу працадня калгаснікаў.

Доктар сельгаснавук ДАКУКІН.

На тактычных занятках н-скай часці. Кулямётчыкі падрыхтаваліся адбіць паветранага ворага.

Фото Людзіна (БСФ).

ПАГРАНІЧНАЕ МЯСТЭЧКА ПЛЕШЧАНІЦЫ

Старыя, дарэвалюцыйныя Плешчаніцы — гэта невялікае, убогае мястэчка. Яго старажылы расказваюць, што тут у недалёкім мінулым не было ні аднаго больш-менш прыгожага дома. Большасць местачковых хібарак мала чым адрозніваліся ад звычайных сялянскіх хат. Вуліцы мястэчка настолькі былі неўпарадкаваны, што па іх ледзь можна было праехаць на кані з парожнім возам. Нават драўляныя тратуары тут з'яўляліся местачковай «раскошшу». Яны былі пакладзены толькі на адной з вуліц, супроць валаснога ўпраўлення. Ноччу мястэчка ахутвалася такой цемнатой, што «хоць вока выкалі». На вуліцах не было нават простых газавых ліхтароў.

Як усё гэта выглядала ўбога і жудасна! Калі пачынаеш параўноўваць, сучасныя Плешчаніцы са старымі, то розніца вельмі вялікая. Мястэчка літаральна стала непазнавальным. Калі прыязджаеш у яго — перад табой вырастаюць вялікія прыгожыя будынкі, пабудаваныя за гады совецкай улады: дзве школы (адна з іх двухпавярховая, каменная), дом для нарсуда і пракуратуры, пошта, аптэка, жылёвыя дамы і інш. На ўсе гэтыя будынкі патрачана каля мільёна рублёў.

Па вуліцах мястэчка зараз можна праязджаць у любы час года не толькі на кані, але і на аўтамашыне. Яны амаль усе забрукаваны каменнем.

Добрабыт мястэчка паляпшаецца не толькі па лініі брукавання. На многіх вуліцах пакладзены новыя тратуары. Самі вуліцы ўтрымліваюцца ў чыстаце, іх кожную раніцу мятуць і ачышчаюць ад смецця.

У цэнтры мястэчка разбіт новы сквер, у якім насаджаны дэкаратыўныя дрэвы і кветкі. На алеях пастаўлены лаўкі. Сюды прыходзяць жыхары мястэчка адпачыць на свежым паветры, пачытаць газету і кніжку. Вечарам тут светла як днём. Электрычнае асвятленне мястэчка атрымлівае ад дынама-машыны, устаноўленай на млыне.

Для паляпшэння добрабыту працоўных мястэчка ў мінулым годзе быў пабудаван артэзіянскі калодзеж, а ў гэтым годзе будзе пабудаван другі. На капітальны рамонт памяшкання для лазні, якой раней у мястэчку зусім не было, адпушчана 20.000 рублёў.

Добра выглядае двухпавярховы будынак гасцініцы. У ім — 13 нумароў.

Прыцягвае да сябе ўвагу і кафэ-рэсторан. Ён мае прыгожы выгляд звонку, а ўнутры — чыстату і ўтульнасць.

У зале стаяць невялікія, пакрытыя белымі сарвэткамі, столікі, а каля іх— добрыя стуллі. Пасярэдзіне зала—вялікія вазоны з фікусамі і пальмамі. Наведвальнікі абслугоўваюцца акуратна адзетымі афіцыянткамі. У кафэ-рэсторане заўсёды рознастайнае меню. У буфеце ёсць ўсемагчымыя халодныя закускі.

Местачковыя магазіны па свайму знешняму выгляду і ўнутранаму абсталяванню мала чым уступаюць гарадскім. У раймагу ёсць усемагчымыя тавары: мануфактура, гатовае адзенне, абутак, галантарэя, шорныя вырабы, мэбля і інш.

Усё гэта вельмі ярка характарызуе эканамічны і культурны рост мястэчка. Асабліва ярка акрэсліваюцца дасягненні на культурна-асветным фронце. Калі да рэвалюцыі ў Плешчаніцах была толькі адна трохкласная школа, то зараз ёсць 2 НСШ (руская і яўрэйская) і беларуская СШ. У гэтых школах навучаецца больш 1.000 дзяцей. У мястэчку ёсць дом соцкультуры, бібліятэка, радыёвузел і іншыя культурна-асветныя ўстановы.

Па лініі аховы здароўя працоўных таксама вялікія дасягненні. Старыя Плешчаніцы мелі толькі «прыёмны пакой», а зараз у мястэчку ёсць раённая больніца на 30 коек. У больніцы ёсць урачы, фельчар, сёстры і акушоркі.

Два гады таму назад пры больніцы адкрыта спецыяльнае радзільнае аддзяленне, для якога пабудавана новае памяшканне. Апрача больніцы ў мястэчку ёсць амбулаторыя з зубалячэбным кабінетам.

Такава велізарная розніца паміж старымі, дарэвалюцыйнымі і новымі совецкімі Плешчаніцамі. Рост эканомікі, культуры і добрабыту мястэчка — гэта рэзультат тых велізарных клопатаў партыі і ўрада аб паляпшэнні матэрыяльнага становішча, аб задавальненні культурных запатрабаванняў працоўных мас.

Р.

Р. ВОЛЬСКІ

ПЕРАД ВЫБАРАМІ Ў ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР

КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ

Важнейшым момантам у працэсе выбараў з'яўляецца выстаўленне кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР. Можна сказаць, што выбарчая кампанія пачынаецца па сутнасці іменна з барацьбы за выстаўленне таго ці іншага кандыдата. Таму Сталінская Канстытуцыя і «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» устанавілі, што выстаўленне і абмеркаванне кандыдатаў павінна быць справай найшырэйшых мас працоўных нашага Саюза. Права выстаўлення кандыдатаў прадастаўлена і гарантавана ўсім працоўным СССР. Яно ажыццяўляецца цэнтральнымі, рэспубліканскімі, краявымі, абласнымі і раённымі органамі грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных, а таксама агульнымі сходамі рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў—па вайсковых часцях, сялян—па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў—па соўгасах.

Дзяржава рабочых і сялян прадаставіла права выстаўлення кандыдатаў рабочым, сялянам і служачым усіх нізавых вытворчых адзінак незалежна ад колькасці рабочых і служачых, працуючых на прадпрыемстве ці ў соўгасе, незалежна ад колькасці членаў данага калгаса. Партыйныя, прафесіянальныя, кааператыўныя, культурныя і іншыя грамадскія арганізацыі і таварыствы працоўных выстаўляюць кандыдатаў, пачынаючы з раённых і канчаючы цэнтральнымі органамі гэтых арганізацый і таварыстваў.

Хто можа быць выстаўлен кандыдатам у дэпутаты нашага вярхоўнага органа ўлады? Гэта пытанне вырашаецца нашай Сталінскай Канстытуцыяй і «Палажэннем аб выбарах» у духу сапраўднага сацыялістычнага дэмакратызма. У артыкуле 135 Канстытуцыі СССР і ў арт. 2 «Палажэння аб выбарах» сказана: усе грамадзяне СССР, дасягнуўшыя 18 гадоў, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, асветнага цэнза, аселасці, соцыяльнага паходжання, маемаснага становішча і мінулай дзейнасці, маюць права ўдзельнічаць у выбарах дэпутатаў і быць выбранымі ў Вярхоўны Совет СССР, за выключэннем страціўшых розум і асоб, асуджаных судом з пазбаўленнем выбарчых правоў. Выбарчы закон соцыялістычнай дзяржавы не ведае падзялення выбарчага права на актыўнае і пасіўнае выбарчае права. Ён не разбівае грамадзян на такіх, якія могуць толькі выбіраць, і на такіх, якія не толькі могуць выбіраць, але і могуць быць выбранымі. Усе грамадзяне СССР, маючыя выбарчае права, могуць быць выбранымі ва ўсе Советы дэпутатаў працоўных.

У процілегласць совецкаму выбарчаму закону, у выбарчых сістэмах буржуазных краін устаноўлены асобыя ўмовы для выбаршчыкаў, выстаўляемых у якасці кандыдатаў у дэпутаты буржуазных парламентаў. У буржуазных краінах узрост кандыдатаў у дэпутаты павінен быць вышэй, чым узрост выбаршчыкаў, маючых толькі права выбіраць. Так, напрыклад, у Злучаных Штатах Амерыкі грамадзяне могуць выбіраць ва ўзросце 21 года, а быць выбранымі ў ніжнюю палату — не маладзей 25 год, а ў верхнюю палату — не маладзей 30 год. Ва Францыі не могуць быць выбраны ў ніжнюю палату асобы маладзей 25 год, а ў верхнюю палату — маладзей 40 год. Ва многіх штатах ЗША патрабуецца, каб кандыдат пражываў на працягу пэўнага часу ў штаце, у якім выстаўлена яго кандыдатура.

У Англіі кандыдат у палату абшчын абавязан унесці залог у 150 англійскіх фунтаў, які паступае ў даход дзяржаўнай казны, калі даны кандыдат атрымаў менш ⅛ усіх паданых у данай акрузе галасоў. На выбарах у лістападзе 1935 года 81 кандыдат згубіў унесены залог. Буржуазныя прававікі і палітыкі тлумачаць гэта становішча аб штрафным залогу імкненнем англійскага заканадаўства затрудніць выстаўленне «несур'ёзных» кандыдатур. На справе, аднак, патрабаванне залога накіравана выключна супроць рабочых і іх арганізацый, якія, не маючы буйных сродкаў, не ў стане выстаўляць кандыдатуры ў вялікай колькасці выбарчых акруг і тым самым весці шырокую выбарчую кампанію. Падобныя-ж законы існуюць у Ірландыі і ў Японіі. Ва Францыі і ў Чэхаславакіі патрабуецца, каб кандыдаты аплацілі частку выдаткаў па друкаванню бюлетэняў і іншых матэрыялаў, неабходных у працэсе выбараў. У Нарвегіі патрабуецца ад кандыдата ў дэпутаты нарвежскага парламента, каб ён пражываў па крайняй меры 10 год у краіне.

Выбарчыя законы многіх буржуазных краін устанавілі фармальна несумяшчальнасць дэпутацкага мандата з адказнымі дзяржаўнымі пасадамі, а таксама з кіруючымі пасадамі ў прыватных банках, акцыянерных таварыствах, трэстах, калі такія знаходзяцца ў дагаворных адносінах з дзяржаўнымі ўстановамі і выконваюць для дзяржаўных ведамстваў заказы і т. п. Палажэнні буржуазных выбарчых законаў аб несумяшчальнасці дэпутацкага звання з пэўнай катэгорыяй дзяржаўных і прыватных пасад накіраваны, быццам, супроць выбарчай карупцыі. На справе, вядома, яны ніякага значэння не маюць, бо капіталістычная прыватная ўласнасць у буржуазных дзяржавах абвешчана свяшчэннай, і ніхто не можа забараніць дэпутату валодаць прадпрыемствам, весці гандаль, спекуляваць на біржы. У адных выпадках дэпутаты буржуазных парламентаў робяць гэта адкрыта, у іншых — дзейнічаюць праз падстаўных асоб. Ва Францыі ў 1930 г. 144 дэпутаты і 118 сенатараў засядалі ў 1019 розных сіндыкатах, картэлях. У 1934 г. відны англійскі журналіст Говард пісаў: «170 членаў палаты абшчын займаюць... 650 дырэктарскіх пастоў у розных прамысловых кампаніях. Так, адзін з «народных прадстаўнікоў» кансерватар Бюры ўдзельнічае ў праўленнях 34 кампаній; кансерватар Бальфур — у 26 кампаніях, прычым у 16 ён з'яўляецца старшынёй; Хорн — у 10 кампаніях». Гэты спіс можна значна прадоўжыць, бо сувязь дэпутатаў парламентаў (вядома, членаў буржуазных і дробнабуржуазных партый) і дзяржаўнага апарата ў буржуазных дзяржавах з прыватным капіталам дасягнула буйнейшых размераў. Памешчык не перастае быць памешчыкам, фабрыкант — фабрыкантам, біржавы спекулянт — спекулянтам і тады, калі яны збіраюцца ў буржуазны парламент.

Зусім ясна, што ў нашай совецкай дзяржаве соцыялістычная прамысловасць, соцыялістычная сельская гаспадарка, соцыялістычны транспарт і ўсе астатнія галіны нашай соцыялістычнай гаспадаркі свабодны ад карысных і антыграмадскіх інтарэсаў капіталістычных прадпрыемстваў. Наша гаспадарка кіруе ўсёй народнай гаспадаркай у планавым парадку. Інтарэсы нашых соцыялістычных прадпрыемстваў і арганізацый поўнасцю і цалкам супадаюць з інтарэсамі дзяржавы рабочых і сялян. Таму ўсе пасады, займаемыя нашымі рабочымі, сялянамі, служачымі ў нашых прадпрыемствах, установах, ведамствах і арганізацыях, цалкам сумяшчальны з ганаровым месцам дэпутата Вярхоўнага Совета СССР, з месцам дэпутата ва ўсіх Советах дэпутатаў працоўных.

Як будзе адбывацца выстаўленне кандыдатаў? Грамадскія арганізацыі і таварыствы працоўных выстаўляюць кандыдатаў у дэпутаты на пасяджэннях сваіх цэнтральных, рэспубліканскіх, краявых, абласных ці раённых камітэтаў. Выстаўленне кандыдатаў на прадпрыемствах, у соўгасах, у калгасах і ў вайсковых часцях адбываецца на агульных сходах служачых і рабочых па прадпрыемствах і соўгасах, сялян па калгасах, чырвонаармейцаў па вайсковых часцях. Адзін і той-жа кандыдат можа быць выстаўлен толькі ў адной выбарчай акрузе па выбарах у Совет Саюза ці ў адной выбарчай акрузе па выбарах у Совет Нацыянальнасцей. На пасяджэннях органаў грамадскіх арганізацый і таварыстваў працоўных і на агульных сходах неабходна весці пратакол пасяджэння ці схода, у якім павінна быць указана:

1) Найменаванне грамадскай арганізацыі, таварыства, прадпрыемства, соўгаса, калгаса ці вайсковай часці, высунуўшай кандыдата;

2) колькасць удзельнікаў пасяджэння ці схода;

3) прозвішча, імя і імя па бацьку, узрост і месца жыхарства членаў прэзідыума данага пасяджэння ці схода;

4) прозвішча, імя і імя па бацьку, узрост, месца жыхарства, партыйнасць і заняткі выстаўленага кандыдата ў дэпутаты.

Парадак вядзення пасяджэння ці схода, выстаўляючага кандыдата, вызначаецца статутам данай грамадскай арганізацыі ці таварыства працоўных ці пастановай самога схода. Пасля выстаўлення кандыдата прэзідыум пасяджэння ці схода не пазней чым за 30 дзён да дня выбараў звяртаецца ў адпаведную Акруговую выбарчую камісію па выбарах у Совет Саюза ці ў адпаведную Акруговую выбарчую камісію па выбарах у Совет Нацыянальнасцей з заявай аб рэгістрацыі кандыдата ў дэпутаты. Да заявы прыкладаюцца: а) пратакол пасяджэння ці агульнага схода, змяшчаючы вышэйуказаныя даныя і б) заява кандыдата ў дэпутаты аб яго згодзе балаціравацца па данай выбарчай акрузе ад выставіўшай яго арганізацыі ці агульнага схода.

Акруговыя па выбарах у Совет Саюза і ў Совет Нацыянальнасцей выбарчыя камісіі абавязаны зарэгістраваць усіх кандыдатаў у дэпутаты ў Вярхоўны Совет СССР, выстаўленых з захаваннем патрабаванняў Канстытуцыі СССР і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Адмаўленне Акруговай выбарчай камісіі ў рэгістрацыі кандыдата ў дэпутаты можа быць абскарджана ў двухдзенны тэрмін з дня абвяшчэння адмаўлення. Скаргі па поваду адмаўлення Акруговай выбарчай камісіі па выбарах у Совет Саюза накіроўваюцца непасрэдна ў Цэнтральную выбарчую камісію, якая выносіць канчатковае рашэнне. Скаргі па поваду адмаўлення Акруговай выбарчай камісіі па выбарах у Совет Нацыянальнасцей накіроўваюцца адпаведна ў Выбарчую камісію саюзнай рэспублікі, аўтаномнай рэспублікі, аўтаномнай вобласці. Скаргі на дзеянні Акруговай выбарчай камісіі па выбарах у Совет Нацыянальнасцей ад нацыянальнай акругі падаюцца непасрэдна ў Цэнтральную выбарчую камісію. У выпадку нязгоды з пастановай Выбарчай камісіі па выбарах у Совет Нацыянальнасцей ад саюзнай ці аўтаномнай рэспублікі ці аўтаномнай вобласці рашэнне камісіі можа быць абскарджана ў Цэнтральную выбарчую камісію, якая выносіць канчатковае рашэнне. Усе скаргі па поваду адмаўлення ў рэгістрацыі кандыдатаў у дэпутаты павінны быць разгледжаны і вырашаны адпаведнымі выбарчымі камісіямі і Цэнтральнай выбарчай камісіяй у найкарацейшы тэрмін, таму што акруговыя выбарчыя камісіі абавязаны апублікаваць прозвішчы ўсіх зарэгістраваных кандыдатаў у дэпутаты па данай выбарчай акрузе не пазней чым за 25 дзён да выбараў. Па аналогіі з арт. 68-м «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» спіс кандыдатаў публікуецца на мовах насельніцтва адпаведнай выбарчай акругі.

Пасля апублікавання спісу кандыдатаў у дэпутаты акруговыя выбарчыя камісіі па выбарах у Совет Саюза і ў Совет Нацыянальнасцей приступаюць да друкавання выбарчых бюлетэняў па форме, устаноўленай Цэнтральнай выбарчай камісіяй. Выбарчыя бюлетэні друкуюцца на мовах насельніцтва адпаведнай выбарчай акругі. Потым акруговыя выбарчыя камісіі рассылаюць выбарчыя бюлетэні ўсім участковым выбарчым камісіям сваёй выбарчай акругі з такім разлікам, каб не пазней чым за 15 дзён да выбараў у кожным выбарчым участку была дастатковая колькасць выбарчых бюлетэняў.

Палажэнні нашага выбарчага закона, рэгулюючыя парадак выстаўлення кандыдатаў, забяспечваюць усім грамадзянам СССР магчымасць найшырэйшага ўдзелу ў гэтым важнейшым акце працэса выбараў. Вылучэнне, абмеркаванне і выстаўленне кандыдатаў будуць праходзіць у атмасферы ажыўленай барацьбы і агітацыі за выбранне лепшых людзей нашай краіны ў дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР.

Усесаюзная Комуністычная партыя (большэвікоў), у якую ўваходзяць найбольш актыўныя і свядомыя грамадзяне з радоў рабочага класа і іншых слаёў працоўных, будзе адыгрываць перадавую, кіруючую ролю ў працэсе выстаўлення кандыдатаў, у барацьбе за выстаўленне сапраўды аўтарытэтных, сапраўды перадавых людзей нашай краіны ў якасці кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР.

ПАЛІТДЗЕНЬ НА ЗАВОДЗЕ

ВЫСТУПЛЕННЕ тав. ВОЛКАВА

Да гэтага дня калектыў менскага завода імя Кірава рыхтаваўся з вялікай цікавасцю. Аб'явы ля варот завода, у двары, у цэхах і ў сталовай абвяшчалі аб надыходзячым палітдні, аб тэме, аб зборы пытанняў. У цэхах былі вывешаны скрынкі, якія кожны дзень напаўняліся запіскамі. У часе абедзеных перарываў агітатары растлумачвалі важнасць палітдня. Звыш 400 пытанняў паступіла ад рабочых толькі за некалькі дзён. Тэмай палітдня было — выкананне пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб аказанні дапамогі калгаснаму сялянству Беларускай ССР і аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання. Але апрача таго паступілі пытанні міжнароднага становішча, умацавання абароназдольнасці краіны, аб варожай дзейнасці выкрытых шпіёнаў і інш.

Учора пасля работы звыш 800 рабочых запоўнілі вялікую залу заводскай сталовай. З выключнай увагай яны слухалі яркі даклад выконваючага абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкава.

Цытуючы дакументы і падаючы факты, тав. Волкаў паказвае, як польскія шпікі, трацкісцка-правыя шкоднікі, нацыянал-фашысты адабралі ў калгаснікаў прысядзібныя ўчасткі, як на калгаснай зямлі па-шкодніцку арганізоўвалі соўгасы, як знішчалі жывёлу, пераабкладалі аднаасобнікаў, як стваралі чаргі на хлеб і здзекаваліся над беларускім народам. Усё гэта рабілася з мэтай падрыву магутнасці Савецкай Беларусі і адарвання яе ад Савецкага Саюза.

Тав. Волкаў паведаміў, што пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб аказанні дапамогі калгаснаму сялянству Беларускай ССР і аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання прынята па ініцыятыве лепшага друга беларускага народа таварыша Сталіна. Гэта паведамленне сустракаецца громам працяжных апладысментаў і воклічамі прывітанняў таварышу Сталіну.

Дакладчык потым прыводзіць лічбы аб вернутых калгаснікам прысядзібных участках і звароце калгасам зямель па-шкодніцку арганізаваных соўгасаў, аб звароце лясоў, незаконных штрафаў, устаноўленых польскімі шпікамі, аб ільготах, якія атрымалі калгаснікі па пастанове СНК СССР і ЦК ВКП(б) і ўступаючыя ў калгасы аднаасобнікі.

Калгасная вёска радасна сустрэла гэту пастанову. 3.000 аднаасобных гаспадарак ужо ўступіла ў калгасы. Багацее, радуецца калгасная вёска. У гэтым годзе калгаснікі атрымліваюць багаты працадзень, павысілася рэвалюцыйная пільнасць. Калгаснікі выяўляюць і выкарчоўваюць ворагаў.

— Было-б, аднак, надзвычай шкодна, — гаворыць тав. Волкаў, — лічыць, што ўсе ворагі ўжо выкрыты. Таварыш Сталін вучыць, што пакуль існуе капіталістычны свет, у краіну Саветаў будуць засылацца шпіёны, дыверсанты, шкоднікі. Гэтага нельга ніколі забываць. Трэба безупынна павышаць рэвалюцыйную пільнасць, вывучаць і ведаць людзей.

Дакладчык пераходзіць да характарыстыкі міжнароднага становішча і ставіць перад калектывам рабочых рад канкрэтных задач па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на заводзе, па разгортванню стаханаўскага руху і арганізацыі працкастрычніцкага соцыялістычнага спаборніцтва.

Апошнія словы даклада, прысвечаныя вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну, тонуць у доўга незмаўкальнай авацыі. Усе ўстаюць. Раздаюцца воклічы:

— «Няхай жыве лепшы друг беларускага народа родны Сталін!».

— Няхай жыве партыя Леніна — Сталіна!

Даклад скончан. Адзін за другім на трыбуну падымаюцца стаханаўцы, рабочыя, майстры, інжынеры і служачыя. Кожнае выступленне прасякнута прэзрэннем да подлых здраднікаў радзімы, прадажнікаў інтарэсаў беларускага народа і бязмежнай адданасцю і любоўю да сваёй соцыялістычнай радзімы, партыі, урада і вялікага Сталіна.

Малады рабочы завода т. Пятроў гаворыць аб тым гневе, які выклікан у яго пасля таго, як ён даведаўся з даклада аб агідных метадах дзейнасці гнуснай банды польскіх шпіёнаў, трацкісцка-правых агентаў фашызма, арудаваўшых у БССР.

— Я клянуся,—гаворыць т. Пятроў,— што па першаму закліку партыі і ўрада стану на абарону граніц СССР і не пашкадую свайго жыцця на карысць нашай шчаслівай радзімы. Ніколі не дадзім ворагу ступіць на нашу свяшчэнную савецкую зямлю.

Выступаючыя адначасова гавораць і аб фактах шкодніцтва на заводзе, выяўляюць канкрэтных віноўнікаў.

Слесар Грыб і работнік аддзела снабжэння т. Шаўчэнка прыводзяць шматлікія прыклады падазроных непаладкаў на заводзе, калі блытаюць чарцяжы, па некалькі разоў мяняюць канструкцыі матораў да адных і тых-жа машын, у станкі пападаюць пабочныя прадметы, па 15 разоў перарабляюцца асобныя дэталі і т. д. Яны заклікаюць усіх рабочых выкрываць канкрэтных віноўнікаў гэтых непаладкаў.

Стаханавец механічнага цэха т. Гразоўскі ў сваім выступленні гаворыць аб неабходнасці павышэння палітычнай пісьменнасці рабочых, аб авалоданні большэвізмам усімі работнікамі. Выказваючы агульную думку, ён адзначае выключную важнасць правядзення палітднёў, як адной з найбольш цікавых форм масава-палітычнай работы.

У спрэчках выступілі яшчэ тт. Коцач (начальнік ліцейнага цэха), Золаў (інжынер-электрык), Кіселёў (каваль), Гобельман (майстар новамеханічнага цэха), Барсукова (свярлільшчыца), Скрыпко (начальнік механічнага цэха), Дрэйцэр (ліцейшчык-фармаўшчык).

З велізарным уздымам была сустрэта прапанова аб пасылцы прывітальнай тэлеграмы правадыру народаў таварышу Сталіну:

— Мы клянёмся вам, дарагі таварыш Сталін, — пішуць кіраўцы ў сваёй тэлеграме, — ні на мінуту не забываць вашы мудрыя ўказанні аб капіталістычным акружэнні, бязлітасна граміць і выкарчоўваць усіх ворагаў народа, ачысціць нашу беларускую зямлю ад польскіх шпіёнаў і шкоднікаў. Мы абяцаем Вам, таварыш Сталін, з сапраўднай большэвіцкай энергіяй і зашай сталінскай настойлівасцю ў найкарацейшы час ліквідаваць вынікі шкодніцтва і да 20 гадавіны Вялікай Соцыялістычнай рэвалюцыі вывесці наш завод у рады перадавых прадпрыемстваў СССР.

Мы запэўняем Вас, што рабочы клас і калгаснае сялянства Беларусі па першаму закліку партыі і ўрада гатовы аддаць за СССР, за нашы соцыялістычныя прадпрыемствы, за нашы калгасы і соўгасы, за Вас, таварыш Сталін, не толькі нашы сілы, але калі спатрэбіцца, то і жыццё.

Натхнёныя Вашымі бацькаўскімі клопатамі аб добрабыце беларускага народа, мы яшчэ шырэй разгорнем стаханаўскі рух, больш будзем мацаваць абароназдольнасць нашай краіны, ператворым БССР у непрыступную крэпасць вялікага Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Чытанне тэлеграмы неаднаразова прывалася гарачымі апладысментамі, воклічамі прывітання па адрасу роднага правадыра — вялікага Сталіна.

Першы палітдзень на заводзе імя Кірава выклікаў велізарны інтарэс і прайшоў пры вялікай актыўнасці мас. Рабочыя прапанавалі часцей наладжваць палітдні з удзелам кіраўнікоў партыйных і савецкіх арганізацый рэспублікі.

Р. ДОДЗІН.

Асеннія тактычныя вучэнні часцей Маскоўскай ваеннай акругі. НА ЗДЫМКУ: камандуючы Маскоўскай ваеннай акругай маршал Савецкага Саюза тав. С. М. Будзённы, палкоўнік тав. Аквілянаў, камкор тав. Траянкер наглядаюць за атакай «чырвоных». Унізе малодшы камандзір тав. Шулешоў.

Фото С. Ласкутова і Ф. Кіслова (СФ).

НА ТАКТЫЧНЫХ ВУЧЭННЯХ У ЧАСЦЯХ МВА

РАЁН ВУЧЭННЯЎ, 14 верасня. (БЕЛТА). Стойка абараняўшыяся «сінія» пад напорам пераважных сіл «праціўніка» вымушаны былі ўчора адыйсці на другія тылавыя рубяжы ў напрамку да Н., дзе занялі загадзя ўмацаваныя пазіцыі.

К сёнешняй раніцы абстаноўка і суадносіны сіл змяніліся на карысць «сініх», да якіх падышлі значныя падмацаванні, ударыўшыя ва фланг «чырвоных». Адначасова глыбокі тыл «чырвоных» падвергся нападу конніцы. Тут былі гарачыя баі. Абодва бакі, праяўляючы вялікую ўпартасць, імкнуліся да выканання задач, якія перад імі сталі.

У другой палове дня быў дан адбой вучэнням у часцях Маскоўскай ваеннай акругі.

Вялікія поспехі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы паказалі чырвонаармейцы на закончыўшыхся вучэннях. Начальствуючы састаў атрымаў добрую практыку арганізацыі кіравання боем, узаемадзеяння розных родаў зброі. Часці МВА, як і ўся наша Чырвоная Армія, валодаючы ў дасканаласці складанай баявой тэхнікай, здолеюць у любы момант нанесці сакрушальны ўдар ворагу, калі ён адважыцца напасці на нашу радзіму.

Сёння на вучэннях прысутнічалі народны камісар абароны маршал Савецкага Саюза тав. Варашылаў, маршалы Савецкага Саюза т.т. Егораў і Будзённы, член ваеннага совета МВА сакратар МК ВКП(б) тав. Хрушчоў.

З выключнай гасціннасцю і гарачай любоўю сустракае насельніцтва байцоў роднай Чырвонай Арміі. Амаль каля кожнага дома на століках, акуратна засланых белымі скацерцямі,—яблыкі, слівы, квас, хатняга прыгатавання піражкі і пячэнне. Усімі гэтымі прадуктамі калгаснага багацця жыхары частуюць чырвонаармейцаў.

АГУЛЬНАГАРАДСКАЯ МАСОЎКА, ПРЫСВЕЧАНАЯ НОВАМУ ВЫБАРЧАМУ ЗАКОНУ

ГОМЕЛЬ. На гарадскім стадыёне 12 верасня адбылася вялікая масоўка працоўных горада, прысвечаная новаму выбарчаму закону. Многія рабочыя прыйшлі з сем'ямі.

Пасля даклада старшыні горсовета т. Фінагенава выступілі малады інжынер т. Качалевіч і іншыя. Яны выказвалі сваю радасць і гонар Сталінскай Канстытуцыяй і самым дэмакратычным у свеце выбарчым законам.

КУРСЫ САКРАТАРОЎ СЕЛЬСКІХ СОВЕТАЎ

У Менску, Віцебску і Гомелі адкрыліся трохтыднёвыя фінансавыя курсы сакратароў сельскіх советаў. Навучаюцца 400 чалавек. Мэта гэтых курсаў — падрыхтаваць сакратароў сельсоветаў для работы па складанню і выкананню сельскага бюджэта, па вядзенню справаздачнасці і ўчоту.

У бліжэйшы час у Менску склікаюцца двухмесячныя курсы па перападрыхтоўцы раённых бюджэтных рэвізораў на 30 чалавек.

ПРАМОВА тав. ЛІТВІНАВА

ПРЫ ПАДПІСАННІ ПАГАДНЕННЯ У НІЁНЕ

З вялікім задавальненнем падпісваю я сёння ніёнскае пагадненне, у выпрацоўцы якога — я магу з гордасцю гаварыць —савецкая дэлегацыя прымала самы актыўны ўдзел. Я хачу выразіць сваю падзяку астатнім дэлегатам гэтай канферэнцыі, асабліва краін запрашаўшых, за іх ласкавую ўважлівасць у адносінах пажаданняў і прапаноў, якія высоўваліся ў часе нашай работы савецкай дэлегацыяй.

Трэба сказаць, што мы не рабілі ніякіх прапаноў, падказаных эгаістычнымі ці нацыянальнымі меркаваннямі. Нашы прапановы ішлі толькі ў напрамку максімальнага задавальнення агульных інтарэсаў, прадстаўленых тут дзяржаў і ўсіх міралюбівых краін, зацікаўленых у выкараненні піратцтва на марах і ў забеспячэнні як мага поўнай свабоды плавання. Нашы пярэчанні супроць першапачатковага праекта раздзялення Міжземнага мора на зоны, ахоўваемыя асобна морскімі сіламі ўсіх дзяржаў, якія тут удзельнічаюць, у тым ліку і СССР, былі падкам адхілены наступнай ласкавай згодай Англіі і Францыі ўзяць на сябе ўсю ахову Міжземнага мора ад аднаго канца да другога.

Напомню, што ў самым пачатку іспанскага канфлікта савецкі ўрад прапанаваў морскі кантроль даручыць выключна Англіі і Францыі і што ў далейшым ён добраахвотна адмовіўся ад прадастаўленага яму Лонданскім камітэтам права паслаць свае морскія сілы ў Міжземнае мора для ўдзелу ў кантролі. СССР не мае патрэбы ў скарыстанні тых або іншых выпадкаў для ўстанаўлення яго бясспрэчнага права, не абмежаванага ніякімі міжнароднымі актамі, пасылаць свае морскія сілы ў Міжземнае і іншыя мары, калі ён будзе лічыць гэта неабходным. Вось чаму, — як усім удзельнікам канферэнцыі вядома, —я не толькі не прапанаваў нашага ўдзелу ў выпрацаваным тут морскім кантролі, але, наадварот, з прычын, дадзеных на канферэнцыі, выказаўся супроць сістэмы зон, прадбачыўшай наш удзел. Я палічыў патрэбным спыніцца на гэтым пункце з прычыны той хлусні, якая плявецца ў прэсе вакол гэтага пытання.

Я асабліва рад, што канферэнцыя, прыняўшы пад увагу нашы заўвагі, зафіксавала ў пагадненні ў форме, якая не дапускае ніякіх крызатолкаў, непрызнанне за кім-бы там ні было правоў ваюючай стараны, а, значыць, правоў спыняць у адкрытым моры камерцыйныя судны, а, тым больш тапіць іх. Мы, праўда, хацелі, каб неадкладна караліся ўсе падобныя беззаконні, хоць-бы нават учынёныя з захаваннем правіл міжнародных канвенцый, устаноўленых для ваеннага часу. Мне на гэта адказалі, што не могуць быць аднолькавы пакаранні для злодзея і для забойцы, і што, аднак, патапленне камерцыйных суднаў падводнымі лодкамі пры захаванні гэтых правіл — практычна не ажыццёўлена, і што калі ўсё-ж, не гледзячы на дадзенае пагадненне, морскае піратства не спыніцца, то будзе прыступлена да абмеркавання далейшых мер. На даны час я палічыў сябе гэтым растлумачэннем задаволеным.

На жаль, не гледзячы на нашы пярэчанні, з дзеяння аховы выключаны камерцыйныя судны іспанскага ўрада, бо— як мне растлумачылі тут — ахова жыцця экіпажаў іспанскіх суднаў можа быць палічана ўмяшаннем у іспанскі канфлікт. Каб не ўскладняць работ канферэнцыі, я ўстрымаўся ад супастаўлення гэтай скрупулёзнасці з метадамі «ўмяшання», якія праводзяцца іншымі дзяржавамі, тут непрадстаўленымі.

Мы, савецкая дэлегацыя, хацелі ехаць на некалькі станцый далей па таму шляху, які мы прарабілі тут, з вамі сумесна, бо як паказала гісторыя іншых міжнародных канферэнцый, юная савецкая дзяржава, поўная сіл, энергіі, бадзёрасці і веры ў правільнасць яго міжнародных канцэпцый, заўсёды гатова ісці далей і хутчэй па шляху абароны міру і дзейнічаць больш рашуча, чым іншыя дзяржавы.

Разам з вамі, панове, савецкая дэлегацыя клапацілася аб поспеху гэтай канферэнцыі, палітычнае значэнне якой значна абшырней яе магчымых практычных рэзультатаў. У наш час таржаства агрэсіі, міжнароднага беззаконня і авантурыстычнай дзерзасці—усякая акцыя па барацьбе з гэтымі з'явамі, якая выражаецца не толькі ва ўгаворах, пратэстах, дэкларацыях і рэзалюцыях, але таксама ў дзеяннях, павінна быць асабліва вітаема. А сёння гутарка ідзе аб міжнародным пагадненні, матэрыяльна забяспечваемым. К таму-ж, гэта пагадненне з'яўляецца часткова ажыццяўленнем ідэі калектыўнай безапаснасці, а таксама ідэі рэгіянальных пагадненняў. Хуткасць удачы гэтай канферэнцыі, як і леташняй канферэнцыі ў Монтрэ, тлумачыцца, на мой погляд, галоўным чынам, тым, што ўдзельнікі і той і другой канферэнцыі належаць да фронта міру, стаяць на глебе калектыўнай безапаснасці, рэгіянальных пагадненняў, непарушнасці міжнародных абавязацельстваў і іншых ідэй, ляжачых у аснове пакта Лігі нацый. Вопыт названых мною двух канферэнцый паказвае, што толькі на аснове гэтых ідэй магчыма карыснае міжнароднае супрацоўніцтва для ўстаранення небяспек, пагражаючых міру, і для ўмацавання безапаснасці народаў. Ад гэтай канстатацыі ніёнскае пагадненне набывае асаблівае значэнне.

Пасля тав. Літвінава выступілі з кароткімі віншаваннямі з прычыны паспяховага заключэння работ канферэнцыі Пурыч (Югаславія)—ад імя Балканскай Антанты і Ідэн.

На гэтым канферэнцыя закончылася.

Па слядах выступленняў „Звязды“

„ЯШЧЭ АБ ШКОДНІЦТВЕ У НАРКОМАХОВЕ ЗДАРОУЯ“

Партыйны сход Наркамата аховы здароўя абмяркоўваў артыкулы «Звязды»: «Яшчэ аб шкодніцтве ў Наркомахове здароўя» і «Асталося ўсё па-ранейшаму». Партыйны сход прызнаў усе факты, указаныя ў матэрыялах «Звязды», поўнасцю правільнымі.

Сход выключыў з партыі намесніка наркома Плаўніка і былога сакратара парткома Камянецкую. Знята з работы ў наркамаце загадчыца аддзела дзіцячых ясляў Кантаровіч. Пытанне аб яе партыйнасці будзе разгледжана асобна. Зняты з работы ў наркамаце таксама Гранаў. Матэрыял аб ім перадан пярвічнай партарганізацыі, дзе ён знаходзіцца на ўчоце.

НОВЫ ПАДРУЧНІК ПА ГІСТОРЫІ СССР

—o—

В. ФАМЕНКА

—o—

Вялікае значэнне гістарычнай адукацыі ў агульнай сістэме савецкай асветы неаднаразова падкрэслівалася нашым урадам, Цэнтральным Камітэтам партыі і асабіста таварышам Сталіным. Яшчэ ў маі 1934 года СНК і ЦК ВКП(б) указалі ў сваёй пастанове на істотныя прабелы, недахопы і памылкі ў выкладанні грамадзянскай гісторыі ў школах. Навучаючымся ў школе прыпадносіліся голыя соцыялагічныя схемы, адцягненыя ад гістарычнай сапраўднасці вызначэння, а падзеі, выдатныя дзеячы, храналагічная паслядоўнасць фактаў адкідваліся, як зусім бескарысны матэрыял. Гэтым самым па сутнасці выхалашчваўся змест гісторыі як навукі.

Уплыў так званай «гістарычнай школы Пакроўскага» на значную частку савецкіх гісторыкаў, блізарукасць кіруючых работнікаў Наркомасветы і яго органаў прывялі да такога становішча, калі выкладанне гісторыі—адно з магутных сродкаў палітычнага выхавання маладога пакалення—магло ператварыцца ў пустышку, а часамі прыводзіла да зусім шкодных вынікаў.

Адрыў гістарычнай навукі ад жывых фактаў даваў магчымасць трацкісцка-бухарынскім фальсіфікатарам пратаскваць варожыя погляды і «тэорыі», скажаць гістарычны працэс. Ясна, што ачышчэнне гісторыі ад антымарксісцкай, антыленінскай шалухі, аднаўленне яе ў сапраўдным выглядзе вырасла ў задачу першаступеннай важнасці.

Перамаганне ліквідатарскіх тэндэнцый «школы Пакроўскага» стала, як указана ў студзеньскім (1936 г.) рашэнні СНК і ЦК ВКП(б) «неабходнай прадпасылкай як для складання падручнікаў па гісторыі, так і для развіцця марксісцка-ленінскай гістарычнай навукі і ўздыму гістарычнай адукацыі ў СССР, маючых важнейшае значэнне для справы нашай дзяржавы, нашай партыі і для абучэння падрастаючага пакалення».

Абвешчаны ўрадам конкурс на лепшы падручнік па гісторыі СССР для 3-га і 4-га класаў быў практычным крокам да рэалізацыі вялікага дзяржаўнага мерапрыемства.

Зараз такі падручнік створан. Журы Ўрадавай Камісіі не прысудзіла нікому з аўтараў, удзельнічаўшых у конкурсе, першай прэміі. Гэта паказвае, наколькі высокі патрабаванні, прад'яўляемыя да падручніка. Але разам з тым, ухвалены Ўрадавай Камісіяй і ўдастоены другой прэміі падручнік пад рэдакцыяй праф. Шэстакова з'яўляецца буйным дасягненнем. Ён безумоўна стане пачаткам шырокай распрацоўкі раду праблем гістарычных навук, першай ступенню для стварэння падручнікаў для старшых узростаў, у тым ліку і для нашых ВНУ.

* * *

Падручнік напісан простай мовай, упаўне даступнай для школьнікаў 3-га і 4-га класаў. Але, вядома, галоўная вартасць яго не ў гэтым, хаця мова падручніка мае велізарнае значэнне. Станоўчыя якасці падручніка ў тым, што, па-першае, ён дае выразнае ўяўленне аб гісторыі народаў СССР, тады як ранейшыя падручнікі абмяжоўваліся гісторыяй вялікарускага народа. Па-другое, адкінуўшы мёртвыя схемы, ён прыпадносіць жывую сапраўднасць з усёй розпастайнасцю фактаў у іх храналагічнай паслядоўнасці, з характарыстыкай выдаючыхся людзей народаў СССР. Па-трэцяе, ён вучыць адрозніваць прагрэсіўныя з'явы ад рэакцыйных, што вельмі важна для стварэння ў дзетвары правільнага ўяўлення аб гістарычным працэсе на асобных яго этапах, аб ролі асобных выдаючыхся дзеячоў.

Падручнік пачынаецца сціслым уступам, у якім дана кароткая і разам з тым яркая характарыстыка нашай радзімы. Першая глава малюе старадаўнейшае становішча чалавецтва, узнікненне першых дзяржаў на тэрыторыі СССР, пералічвае народы, жыўшыя на ёй, пачынаючы з заражэння дзяржавы Урарту—роданачальніка сучаснай Грузіі—да з'яўлення славянскіх плямён.

У другой главе выкладаецца гісторыя Кіеўскай дзяржавы. Тут варта спыніцца на характарыстыцы вялікай гістарычнай падзеі — увядзення хрысціянства, якую дае падручнік. Гвалтоўнае насаджэнне хрысціянства князем Владзімірам некаторымі гора-гісторыкамі, ідэалізаваўшымі язычаства, ізабражалася, як пацятны рух. У сапраўднасці гэта падзея была прагрэсіўным фактарам у развіцці гісторыі славянскіх дзяржаў. «Хрысціянства ў свой час было ў параўнанні з язычаствам крокам наперад у развіцці Расіі». На гэтым прыкладзе школьнікам паказваецца канкрэтнае значэнне прагрэсіўных з'яў. Хрысціянства прынесла грэчаскую культуру, больш высокую, чым культура славян-язычнікаў. З'явіліся азбука, кнігі, былі пабудаваны манастыры, у якіх жылі вучоныя грэчаскія манахі, распаўсюджваўшыя асвету.

У першай-жа главе апісана славутае Лёдавае пабоішча. Князь Александр Неўскі на Чудскім возеры разграміў нямецкіх гвалтаўнікоў і пазбавіў радзіму ад іх нашэсця.

Канчаецца першая глава тлумачэннем прычын паслаблення Владзіміра-Суздальскага княжаства.

За гэтым ідзе перыяд татара-мангольскага іга. З усхода на славянскія землі абрушыліся мангольскія плямёны. Узнікшая Масква робіцца даннікам ханаў. З захада пагражаюць Літва і Польшча. Іван III яднае асобныя княжаствы, далучае Ноўгарадскую зямлю да Маскоўскай дзяржавы, вядзе тонкую палітыку вызвалення ад татара-мангольскага іга, змагаецца з Літвой і Польшчай. «Іван III— гасудар усея Русі», буйнай дзяржавы, размясціўшайся на вялікай тэрыторыі.

У падручніку паказаны соцыяльныя супярэчнасці ў Маскоўскай дзяржаве: князі, баяры, манастыры-землеўладальнікі, з аднаго боку, сяляне, адпрацоўваючыя паншчыну і плацячыя аброк, з другога: узмацненне ролі памешчыкаў, прымацаванне сялян да зямлі.

Цар-самадзержац Іван IV Грозны. Далейшае ўмацаванне Маскоўскай дзяржавы. З'яўленне кнігадрукавання. Сілы дзяржавы растуць. Расце і яго тэрыторыя. Пакараюцца Казань, Астрахань. Войскі Івана IV пранікаюць на Каўказ і ў Сібір. У складзе Маскоўскай дзяржавы ўжо дзесяткі нацый. Яна з нацыянальнай ператвараецца ў шматнацыянальную моцную дзяржаву.

Чацвертая глава ахапляе перыяд ад Барыса Гадунова да Петра I. Сялянскія войны. Палякі ідуць паходам і захватваюць Маскву. Два Ілжэдзмітрыя — стаўленікі польскіх акупантаў. Народ пад правадырствам Мініна і Пажарскага выганяе захватчыкаў. Зноў на канкрэтным прыкладзе падручнік вучыць школьнікаў распазнаваць станоўчыя і адмоўныя з'явы ў гісторыі сваёй радзімы. Абодва Ілжэдзмітрыя, паказаныя гісторыкамі-невучамі, як народныя героі, развенчаны. Яны — стаўленікі парабашчальнікаў. Сапраўдныя героі — Мінін і Пажарскі.

У новым святле прадстае Багдан Хмельніцкі. Пазбавіўшы Украіну ад польскіх паноў, ён далучаецца да Масквы.

Ярка паказана ў падручніку рэвалюцыйнае сялянскае паўстанне: Іван Балотнікаў, Максім Крыванос, легендарны Сцепан Цімафеевіч Разін, паўстанне башкір і татар. Гэтыя імёны і падзеі моцна запомняцца савецкімі школьнікамі. Яны даведаюцца, як даўно пачалася барацьба за свабоду. Яны даведаюцца і аб прычынах паражэнняў сялянскіх войн, няўдач такіх выдаючыхся правадыроў сялянскай рэвалюцыі, якімі былі Разін, Булавін і Пугачоў. У сялян не было падзейнага кіраўніка і саюзніка — рабочага класа, а значыць, не было і партыі, якая магла-б паказаць шлях-дарогу да свабоды.

Сёмая глава — адна з цікавейшых глаў падручніка. У ёй намалявана многагранная асоба Петра I, цара-рэфарматара, сільнага чалавека, разумнага кіраўніка і таленавітага палкаводца. Пасля вайны з туркамі Пётр едзе вучыцца за граніцу. Падняўшыя рэакцыйнае паўстанне стральцы прымушаюць яго вярнуцца. Бунт падаўлен. Няўдалая вайна са шведамі. Пётр вучыцца на няўдачы.

«Пётр, аднак, не разгубіўся, — расказвае падручнік. — Ён загадаў зняць званы ў цэрквах і пераліць іх на гарматы. Пасадзіў 250 маладых людзей вучыцца пісьменнасці і пачаткам матэматыкі, каб зрабіць з іх артылерыстаў і майстроў. З прыгонных сялян было набрана новае войска і абучана ваеннай справе».

Пасля першых няўдач наступае паласа бліскучых поспехаў. Пётр імкнецца да берагоў мараў. Разбівае шведаў. Ідзе да Каспія. Рэарганізуе дзяржаўнае кіраванне. Насаджае прамысловасць. Заводзіць газету. Стварае Акадэмію навук. Уводзіць новы календар. Краіна далучана да еўрапейскай культуры.

Пасля Петра I прадаўжаецца далейшы рост тэрыторыі Расіі на ўсход, на поўдзень, на захад. Пакораныя народы прабуюць вызваліцца ад панавання рускіх цароў. У 1783 годзе ўспыхвае паўстанне казахскага народа пад правадырствам смелага і разумнага Сарым Датава. Пугачоў узнімае велізарныя народныя пласты, громячы памешчыкаў. Яму дапамагае герой Башкірыі Салават Юлаеў. Але час вызвалення яшчэ не прышоў — царызм моцны, ён вырастае ў жандара Еўропы.

Восьмая глава падручніка пачынаецца з характарыстыкі буржуазнай рэвалюцыі ў Францыі. У Расію пранікаюць новыя ідэі. Екацерына II і Павел I змагаюцца з буржуазнай рэвалюцыяй. 1812 год. Расія падвяргаецца смяротнай небяспецы. Напалеон, які задушыў французскую рэвалюцыю, з поўмільённай арміяй ідзе на Маскву. Барадзіно. Пажар Масквы. Выдаючыйся рускі палкаводзец Кутузаў выйграе адну з самых буйных у сусветнай гісторыі войн. Армія Напалеона разбіта. Расія становіцца на чале рэакцыйнага «Свяшчэннага Саюза». Але насенне рэвалюцыйных настрояў падае на рускую глебу. Дзекабрысты, Пушкін, Шаўчэнка, Гогаль, Лермантаў, Белінскі.

Так усё бліжэй і бліжэй падручнік падводзіць савецкую дзетвару да нашых дзён. Дакладна захоўваючы храналагічную паслядоўнасць, аўтары разгортваюць перад школьнікамі грандыёзнае гістарычнае палатно, малюючае мінулае радзімы, яе народаў, фігуры герояў і выдаючыхся людзей.

Развіццё Расіі моцна ўвязваецца з сусветнай гісторыяй. 1848 год. Цар Нікалай I — жандар Еўропы. Ён дапамагае душыць рэвалюцыю на Захадзе. У гэты-ж час праменістым святлом залівае ўвесь свет вучэнне аб барацьбе і перамозе рабочага класа, вучэнне Маркса—Энгельса. Вялікія ідэі правадыроў пралетарыята пранікаюць у Расію. На гістарычную авансцэну выходзіць новая сіла — рабочы клас, які высунуў у Расіі геніяльнага прадаўжальніка Маркса і Энгельса — Владзіміра Ільіча Леніна і баявога саратніка Ільіча, яго прэемніка — вялікага Сталіна.

Падручнік больш шырока, чым папярэднія перыяды, выкладае падзеі канца мінулага стагоддзя, прадрэвалюцыйныя і рэвалюцыйныя гады. І гэта зусім правільна. Перамога соцыялізма ў СССР і Сталінская Канстытуцыя — падзеі, якія вянчаюць усю гісторыю чалавецтва, адчыняюць дзверы ў яго будучыню.

Школьнікі даведваюцца аб гераічнай барацьбе рэвалюцыйных рабочых Расіі, узначальваемых большэвіцкай партыяй, бачачы ў нашай прыгожай сапраўднасці вынік гэтай барацьбы. Падполле. Барацьба за партыю новага тыпу. Урокі 1905 года. 1917 год. Беспрыкладная па гераізму мас і самааданасці мільёнаў узброеная барацьба з белагвардзейцамі і Антантай. Перамога над імі. Разгром ворагаў унутры партыі і знішчэнне эксплаататарскіх класаў. Гераізм мас пераключаецца на мірную працу. Узнікаюць, як у казцы, Днепрабуд, Магнітагорск, Кузнецк. Ствараецца непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія. Народы СССР, прайшоўшыя доўгі шлях барацьбы, яднаюцца ў магутны саюз. СССР — першая ў свеце краіна перамогшага соцыялізма.

Падручнік уваскрашае мінулае, працягваючы да яго ніці ад сучаснага і робячы гэта сучаснае больш зразумелым, дарагім, неацанімым. Малалое пакаленне выразна разумее, каму яно абавязана сваім шчасцем і радасцю свабоднага існавання: партыі большэвікоў, яе вялікім правадырам Леніну і Сталіну, яе лепшым людзям — саратнікам Леніна і Сталіна і іх паплечнікам. Вось каму абавязана наша маладое пакаленне ўсім, што яно зараз мае.

Новая кніга вучыць любіць сваю радзіму — СССР. «Мы любім нашу радзіму і мы павінны добра ведаць яе выдатную гісторыю. Хто ведае гісторыю, той лепш зразумее і цяперашняе жыццё, той лепш будзе змагацца з ворагамі нашай краіны і ўмацоўваць соцыялізм». Гэтыя словы з уводзін да «Краткого курса истории СССР» вычарпальна апаньваюць значэнне самога падручніка, стварэнне якога з такім задаволеннем прынята ўсімі савецкімі патрыётамі.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

ПАВЕДАМЛЕННЕ ШТАБА КІТАЙСКІХ ВОЙСК

ШАНХАЙ, 14 верасня. (БЕЛТА). Камандаванне кітайскіх войск устанавіла новую лінію абароны на шанхай-усунскім фронце, якая праходзіць праз Люхэ — Лодзянь — Цзянван — Баошынэн — Паўночны вакзал. Кітайскія войскі ўпэўнена ўмацоўваюцца на новай лініі абароны, [illegible] японскіх войск.

Па загаду кітайскага камандавання, кітайскія войскі 13 верасня з боем пакінулі Юйу і таксама адышлі да новых пазіцый. Пасля адыходу адразу ж была ўстаноўлена сувязь на абодвух флангах. [illegible]

У рэзультаце начных налётаў кітайскіх самалётаў на японскія ваенныя караблі, якія стаялі на рэках Вапну і Янцзы, на двух японскіх крэйсерах узнікнулі пажары. Скінутыя з кітайскіх самалётаў бомбы папалі таксама ў тры іншыя японскія ваенныя караблі. [illegible] 13 верасня японскія самалёты бамбардзіравалі Путун і раён Хонкю. Раён Хонкю ад Сучжоу да Паўночнага вакзала ахвачан велізарным пажарам.

Паведамленне штаба кітайскіх войск дае наступную характарыстыку адступлення кітайскіх войск і ўстанаўлення новай лініі абароны:

«Пачынаючы з 11 верасня, кітайскія войскі без асобых страт пачалі адступаць ад берагавой лініі на загадзя падрыхтаваныя пазіцыі. Адступленне адбылося без асобага націску з боку японскіх войск.

Асноўнай задачай кітайскіх войск у першы перыяд баёў за Шанхай было затрыманне сухапутных аперацый японскіх войск у розных пунктах узбярэжжа, якія праводзіліся пад прыкрыццём агню магутнай [illegible]

[illegible] марской артылерыі ў складзе звыш 700 гармат рознага калібра, тым больш, што кітайская армія не мела дастатковых тэхнічных сродкаў для таго, каб адагнаць японскія войскі.

Пасля таго, як японскія войскі высадзіліся ў некалькіх пунктах на берагах рэк Вапну і Янцзы, штаб кітайскіх войск паставіў задачай затрымаць, наколькі гэта магчыма, злучэнне высадзіўшыхся японскіх часцей і нанесці ім найбольшае паражэнне, перш чым будуць устаноўлены японскія пазіцыі. [illegible] Гэтыя задачы былі выкананы кітайскімі войскамі, не гледзячы на самы жорсткі артылерыйскі абстрэл і бамбардзіроўку».

КІТАЙСКІЯ САМАЛЁТЫ ПАТАПІЛІ ЯПОНСКІ ВАЕННЫ КАРАБЛЬ

ЛОНДАН, 14 верасня. (БЕЛТА). Карэспандэнт англійскага агенцтва Рэйтэр паведамляе, што два японскія крэйсеры і тры мінаносцы 14 верасня абстралялі форты Бокатыгрыс паміж Гонконгам і Кантонам (на поўдні Кітая). Форты адказвалі на агонь японскіх ваенных караблёў. [illegible] кітайскія самалёты. Лётчыкі заявілі, што яны патапілі японскі ваенны карабль.

[illegible] Кітайскія ваенныя ўлады, паводле слоў карэспандэнта газеты «Таймс», сцвярджаюць, што кітайскія самалёты ўдала патапілі адзін японскі ваенны карабль і нанеслі пашкоджанні некалькім іншым. Паведамленне аб патапленні японскага ваеннага карабля апублікавана таксама кітайскімі ўладамі ў Нанкіне і Шанхаі.

ЯПОНЦЫ БАМБАРДЗІРАВАЛІ АМЕРЫКАНСКУЮ БОЛЬНІЦУ

ЛОНДАН, 13 верасня. (БЕЛТА). Як паведамляюць, японскія самалёты, вылецеўшыя з заліва Біас (правінцыя Гуандун), зрабілі налёт на горад Вэйчжоу, які знаходзіцца далёка ад берага. Дырэктар амерыканскай больніцы ў Вэйчжоу паведаміў, што японцы скінулі бомбы на амерыканскую больніцу, не гледзячы на тое, што над больніцай развяваліся амерыканскія флагі. Японскія мінаносцы два разы падыходзілі да вострава Тайшань (на паўночны захад ад Гонконга) і гарматным агнём разбурылі будынак тамажні, дома і патапілі некалькі суднаў.

«Морнінг пост» піша, што ў англійскіх морскіх колах узрос непакой у сувязі з захватам японцамі стратэгічных астравоў на подступах да Гонконга (англійскай Калоніі на Далёкім Усходзе).

НОТА КІТАЙСКАГА ЎРАДА ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 13 верасня. (БЕЛТА). Дэлегат Кітая Велінгтон Ку уручыў генеральнаму сакратару Лігі нацый Авеналю ноту, у якой афіцыяльна паведамляе аб нападзе Японіі на Кітай. Прадаўжаючаеся ўтарджэнне Японіі, у якім прымаюць удзел японская армія, флот і авіяцыя, гаворыцца ў ноце, прадстаўляе сабой агрэсію супроць тэрытарыяльнай цэласнасці і палітычнай незалежнасці Кітая. У сілу гэтых акалічнасцей кітайскі ўрад патрабуе, каб совет Лігі нацый прыняў неабходныя меры для прымянення 10, 11 і 17 артыкулаў статута Лігі нацый.

Адначасова Авеналю перадан мемарандум кітайскага ўрада, у якім ён адзначае ўстанаўленне Японіяй морскай блакады, напад на атрады Чырвонага крыжа, варварскае знішчэнне грамадзянскага насельніцтва Кітая і бяссэнсавае знішчэнне яго культурных каштоўнасцей.

ПАДПІСАННЕ ПАГАДНЕННЯ У НІЁНЕ

ЖЭНЕВА (горад у Швейцарыі), 14 верасня (БЕЛТА). Сёння ўсе ўдзельнікі міжземнаморскай канферэнцыі падпісалі пагадненне, заключанае ў Ніёне. На сёнешнім пасяджэнні канферэнцыі з дэкларацыяй выступіў тав. Літвінаў.

СМЕРЦЬ БЫЛОГА ПРЭЗІДЭНТА ЧЭХАСЛАВАКІІ МАСАРЫКА

ПРАГА, 14 верасня. (БЕЛТА). Сёння ў 3 гадзіны 29 мінут раніцы ў сваёй рэзідэнцыі — у замку Ланы — памёр былы прэзідэнт Чэхаславацкай рэспублікі Томаш Масарык.

12 верасня ў Маскве на Краснай плошчы адбылася магутная дэманстрацыя, прысвечаная святкаванню XXIII Міжнароднага юнацкага дня. НА ЗДЫМКУ: юныя дэманстранты Эля Зудген (злева), Сёма Курбінсчі на Краснай плошчы.

Фото Ф. Кіслова (СФ).

АДКРЫЎСЯ ПЛЕНУМ ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 13 верасня. (БЕЛТА). Сёння раніцою ў 11 гадзін адкрыўся 18-ты пленум Лігі нацый. Часова старшынствуе старшыня Совета Лігі нацый, дэлегат Іспаніі Негрын. Прысутнічаюць дэлегаты ад 50 краін. У склад дэлегацыі СССР уваходзяць: народны камісар замежных спраў тав. Літвінаў, паўпрэды ў Парыжы і Рыме тт. Сурыц і Штэйн (дэлегаты), паўпрэд у Стакгольме — тав. Калантай і генеральны сакратар наркамата замежных спраў тав. Гершэльман (намеснікі дэлегатаў).

Пасля выбараў мандатнай камісіі Негрын выступіў з прамовай, у якой адзначыў, што ў апошні час ва ўзаемаадносінах дзяржаў пачашчаюцца выпадкі парушэння міжнародных абавязацельстваў. Ён падкрэсліў, што міжнародныя дагаворы ўжо не маюць ранейшай каштоўнасці і сілы. Подпісы ўжо не абавязваюць ці абавязваюць толькі ў ступені, устаноўленай самім падпісаўшым. Гэта будзе цягнуцца і ў далейшым, заявіў Негрын, калі мы не знойдзем спосабу палажыць канец узрастаючай беспакаранасці, з якой парушаюцца прынцыпы міжнароднага права і статута Лігі нацый.

Пасля перапынку мандатная камісія агаласіла свой першы даклад аб поўнамоцтвах дэлегацый. Наперакор надзеям некаторых колаў, ні на пасяджэнні мандатнай камісіі, ні на пленуме ніхто пакуль не прапанаваў лічыць Абісінію «больш не існуючай» або выбыўшай з Лігі нацый з прычыны страты сваёй незалежнасці. (Абісінія, як вядома, не паслала дэлегацыю на пленум Лігі).

* *
*

ЖЭНЕВА, 13 верасня. (БЕЛТА). Сёння на вячэрнім пасяджэнні пленум Лігі нацый выбраў старшынёй першага дэлегата Індыі Ага хана. Выбраны таксама шэсць віцэ-старшынь сесіі — першыя дэлегаты Англіі, Францыі, СССР, Польшчы, Турцыі і Свабоднай Ірландскай дзяржавы.

КРЫВАВАЯ РАСПРАВА З СЯЛЯНАМІ Ў ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 13 верасня. (БЕЛТА). Кіраўніцтва сялянскай партыі «Стронніцтво людовэ» разаслала рэдакцыям польскіх газет непрапушчаны ў друк бюлетэнь аб сялянскай забастоўцы і аб крывавай расправе паліцэйскіх карных атрадаў з сялянамі.

У бюлетэні ўказваецца, што сялянская забастоўка ахапіла 10 ваяводстваў.

Згодна падлікаў «Стронніцтво людовэ», у сярэднім баставала ад 70 да 90 процантаў усяго сялянскага насельніцтва ўсіх дзесяці вышэйпералічаных ваяводстваў. У Кракаўскім ваяводстве забастоўка ахапіла ўсіх сялян пагалоўна.

У бюлетэні апісваюцца зверствы, якія ўчыняліся карнымі атрадамі. Так, у вёсцы Бурштын, Рагацінскага павета, паліцыя збіла сялян Крыжалка і Барана, прычым Крыжалка паліцэйскія выбілі вока і праламалі чэрап. Даведаўшыся аб гэтым, звыш 6 тысяч сялян навакольных вёсак сабраліся ў Бурштын, пратэстуючы супроць збіенняў. Паліцыя пусціла ў ход агнястрэльную зброю і раніла 21 селяніна.

У вёсцы Мунін, Яраслаўскага павета, Львоўскага ваяводства, паліцыя залпам сустрэла бяззбройны натоўп сялян, якія накіраваліся ў горад Яраслаў пратэставаць супроць арышту кіраўнікоў яраслаўскай арганізацыі партыі «Стронніцтво людовэ». 8 сялян былі забіты.

У вёсцы Касінка, Ліманоўскага павета, Кракаўскага ваяводства, паліцэйскі карны атрад расстраляў 9 сялян.

«Паліцыя, — гаворыцца ў бюлетэні, — акружала вёскі, разбурала дашчэнту сялянскія хаты, знішчала сельскагаспадарчыя прылады і ўсякі хатні скарб, харчаванне і адзенне, выкідаючы дзяцей з калысак, катуючы і насілуючы жанчын».

«Стронніцтво людовэ» падкрэслівае, што лічбы забітых і раненых сялян далёка перавышаюць афіцыяльныя.

«Яшчэ цяпер, — паведамляе бюлетэнь, — знаходзяць трупы сялян, якія валяюцца на палях.

Матэрыяльныя страты, прычыненыя сялянам, не падлаюцца ўліку, паколькі ўцёкшыя ад «пасіфікацыі» сяляне да гэтага часу не вяртаюцца ў свае пасёлішчы». Бюлетэнь указвае, што масавыя арышты ахапілі ўсю Польшчу.

КІНО

„ШАХЦЕРЫ"

(ВЫТВОРЧАСЦЬ ОРДЭНАНОСНАЙ ФАБРЫКІ «ЛЕНФІЛЬМ»)

«Помніць і ніколі не забываць, што пакуль ёсць капіталістычнае акружэнне, — будуць і шкоднікі, дыверсанты, шпіёны, тэрарысты, засыламыя ў тылы Совецкага Саюза разведчымі органамі замежных дзяржаў, помніць аб гэтым і весці барацьбу з тымі таварышамі, якія недаацэньваюць значэння факта капіталістычнага акружэння, якія недаацэньваюць сілы і значэння шкодніцтва» — гэтыя словы таварыша Сталіна фактычна з'яўляюцца асновай фільма «Шахцёры». Задача аўтараў фільма, рэжысера С. Юткевіча і сцэнарыста А. Каплера, зводзілася к таму, каб паказаць барацьбу партыі з ворагамі народа, паказаць метады дыверсійна-падрыўной работы трацкістаў, шкоднікаў, шпіёнаў і бязлітаснае іх выкарчоўванне з совецкай зямлі. Як бачым, аўтары ўзнялі вялікую, вельмі актуальную і патрэбную тэму.

Перад гледачамі прадстае вугальны Данбас. Вось станцыя Даўгушы. Вачамі ўноўпрысланага сакратара гаркома Семёна Прымака мы бачым невялікі поўразбураны, запушчаны шахцёрскі гарадок, — які яшчэ па старай традыцыі носіць назву «Шанхай». Кругом непарадак і неарганізаванасць. Шахта пастаянна ў прарыве. На шахце за спіной вяльможы-дырэктара Чуба, які забыў аб капіталістычным акружэнні і страціў класавую пільнасць, звілі сабе гнязло ворагі народа: сакратар парткома—трацкіст Файвушынскі і шпіён Красоўскі.

Яны дэзарганізоўваюць рабочы калектыў, прабуючы затармазіць работу шахты, зрываюць будоўлю новага соцыялістычнага горада. Яны глушаць ініцыятыву і самакрытыку мас, цкуючы актыўных арганізатараў будаўніцтва соцгорада (Ольга Бабылёва), лепшых рабочых шахты (Матвей Бабылёў). Трацкіст Файвушынскі па заданню свайго трацкісцкага цэнтра прабуе выключыць з партыі каля 10 найбольш актыўных дзелавых членаў партыі. Але гэта яму не ўдаецца.

Новы сакратар гаркома Семён Прымак уважліва прыглядаецца да людзей, ідзе ў масы шахцёраў, прыслухоўваецца да парад рабочых. Ён згрупоўвае рабочы калектыў, улівае новую працоўную энергію.

Подлая спроба Файвушынскага і Чуба зганьбіць, дыскрэдытаваць, зваліць віну за зрыў работы ў шахце на Семёна Прымака, не мае поспеху. Апіраючыся на шахцёрскія масы, Прымак выкрывае Чуба і шайку трацкістаў, дыверсантаў.

Якім гневам і нянавісцю гучаць словы старога шахцёра — «Вось ты які» — калі міма шахты работнікі НКВД вядуць выкрытага шпіёна Красоўскага.

У гэты час, глыбока ў шахце, брыгада Матвея Бабылёва, натхнёная комуністам Семёнам Прымаком, устанаўлівае новую вышэйшую прадукцыйнасць працы. І вось Матвей Бабылёў са сваёй брыгады прама з шахты з'яўляецца на пасяджэнне парткома і з вялікім радасным хваляваннем рапартуе: — Прафесарскія нормы перакрыты ў дваццаць разоў.

Фільм «Шахцёры» хвалюе і прыкоўвае ўвагу на працягу ўсяго часу. Ён узнімае бадзёрасць і энтузіязм, дае загартоўку для ўмацнення большэвіцкай пільнасці. Добра выкананы галоўныя ролі, у прыватнасці пераканаўча і прадумана іграе артыст Паслаўскі ў ролі сакратара гаркома Семён Прымака. Фільм ажыўляе нядрэнна ўстаўленыя элементы камізма. Фільм рэальны, у ім адчуваецца жыццё ў поўным сэнсе гэтага слова.

Запамінаюцца словы Матвея Бабылёва калі ён ставіць новы небывалы рэкорд прадукцыйнасці:

— Хто сказаў, што я не маю таленту!

Так, совецкі народ — гэта непачатая крыніца талентаў, якія ўзрадзіла вялікая пралетарская рэволюцыя. Пад няўхільным кіраўніцтвам партыі, пры пастаянных клопатах любімага правадыра народаў таварыша Сталіна, совецкі народ разгарнуў свае магутныя таленты і творыць цуды ў тэхніцы, мастацтве і навуцы, ствараючы сапраўды магутную, багатую сонечную краіну працы, навукі і радасці, імя якой — соцыялістычная!

Фільм «Шахцёры» — гэта будні нашай рэчаіснасці. Ён важны тым, што ілюстроўвае нараджэнне выдатнага стаханаўскага руху. Мы бачым рост соцыялістычных гарадоў. Ён яшчэ больш важны тым, што паказвае адзіную магутную нянавісць совецкага народа да ворагаў нашай радзімы — здраднікаў, трацкісцка-правых бандытаў, шпіёнаў, дыверсантаў. Фільм вучыць пільнасці кожнага партыйнага і беспартыйнага большэвіка на кожным участку сваёй работы.

— Быць пільным, ніколі не забываць аб капіталістычным акружэнні! — вось што хочацца сказаць, праглядзеўшы гэты выдатны фільм.

ВЛ. ДВАЖЫНСКІ.

СУД

ЗЛАЧЫННЫЯ АДНОСІНЫ ДА ГАТУНКОВАГА НАСЕННЯ

9 верасня судовая калегія Вярхоўнага суда БССР пад старшынствам тав. Болдырава ў гор. Мсціслаўлі разбірала справу па абвінавачанню работнікаў мсціслаўскага спіртзавода, якія злосна парушалі пастанову СНК СССР аб мерах паляпшэння насення зернавых культур.

Шлейвіс І. К., працуючы намеснікам дырэктара мсціслаўскага спіртзавода, прымаў ад калгасаў гатунковае насенне замест звычайнага для тэхнічных мэтаў спіртзавода. За кароткі тэрмін было прынята гатунковага насення — жыта 15.581 кгр., ячменю 21.213 кгр. і аўса 6.602 кгр. Гэта — не гледзячы на прамую забарону ўрада прымаць гатунковае насенне для тэхнічных мэт. Абвінавачваемы Рубанаў Ф. Л., працуючы кладаўшчыком, прымаў ад калгасаў гатунковае насенне ў той час, калі ў актах не было запісана якасці здаваемага зярна. У гэтага кладаўшчыка 38 тон ячменю аказалася заражоным кляшчом. Трэці абвінавачваемы Сяргееў А. С. працаваў старшынёй калгаса «Большэвік» і здаў спіртзаводу ў лік хлебапаставак 1937 г. 4.855 кгр. гатунковага насення.

Шлейвіс прыгаворан да пазбаўлення волі ў папраўча-працоўных лагерах аддаленых мясцовасцей СССР тэрмінам на 5 год. Рубанаў да пазбаўлення волі — на 2 гады. Сяргееў прыгаворан да працоўна-папраўчых работ тэрмінам на 1 год па месцы работы.

У РЭДАКЦЫЮ „ЗВЯЗДЫ"

Па віне Наркамфіна БССР у «Звяздзе» за 24 жніўня г. г. у інфармацыі аб тэрмінах уплаты сельскагаспадарчага падатку няправільна паказан 4 тэрмін: замест «20 студзеня» павінна быць **«20 снежня»**.

Наркамфін БССР просіць змясціць вышэйуказаную папраўку ў газеце.

Народны камісар фінансаў БССР.
Е. ЖУКОВІЧ.

ПАПРАЎКА

У хроніцы аб зацвярджэнні ЦВК СССР намесніка народнага камісара шляхоў зносін па палітычнай частцы (вяч. вып. 11/IX) дапушчана памылка. Замест **«Горэва А. П.»**, трэба чытаць: **«тав. Егорава А. П.»**.

(БЕЛТА).

ПАВЕДАМЛЕННІ

15 верасня, у 7 гадзін вечара, у Доме партактыва, пакой № 20 для прапагандыстаў адбудуцца кансультацыі па гісторыі ВКП(б) — па тэмах: 1, 7, 10.

16 верасня, у 7 гадзін вечара, у малай зале Дома партактыва для прапагандыстаў і агітатараў адбудзецца кансультацыя па міжнароднаму становішчу.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР 1[illegible] верасня
Абанем. № 4.
СКУПЫ
Пачатак у 8 г. вечара.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ПЕТР ПЕРШЫ
На летняй эстрадзе — канцэртн. адд.

Дзіцячы гукавы кінотэатр
СТАЛІНСКАЕ ПЛЕМЯ

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ШАХЦЁРЫ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
КАДЖЭЦІ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ПАЭТ І ЦАР

ІНСТЫТУТ МАСАВАГА ЗАВОЧНАГА НАВУЧАННЯ ПАРТАКТЫВА пры ЦК КП(б)Б
абвяшчае НАБОР завочнікаў
на 1937/38 навучальны год на наступныя віды вучобы:
1. Курсы гісторыі ВКП(б) папулярнага тыпу.
2. Курсы гісторыі ВКП(б) павышанага тыпу.
3. Курсы ленінізма.
4. Курсы палітычнай эканоміі.
5. Вывучэнне паасобных твораў асновапаложнікаў навуковага комунізма — Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна.
6. Курсы партыйна-комсамольскага і вытворчага актыва калгасаў, МТС і соўгасаў.

Па ўсіх пытаннях, звязаных з наступленнем на завочнае партнавучанне, неабходна звярачацца ў апорных раёнах — да інструктара РК КП(б)Б па завочнаму партнавучанню, а ў неапорных раёнах — у культпроп РК КП(б)Б ці непасрэдна ў ІМЗО пры ЦК КП(б)Б — г. Менск, вул. Карла Маркса, 47/30.
Падрабязныя ўмовы прыёму будуць высланы ў РК КП(б)Б.
Тэрмін падачы заяў — да 1 кастрычніка 1937 года.
ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

ЗБЕРАЖЭННІ ВЫГАДНА І ЗРУЧНА ЗАХОЎВАЦЬ
Ў ДЗЯРЖАЎНАЙ ПРАЦОЎНАЙ КАСЕ
АШЧАДНАЯ КАСА
ПРЫМАЕ ЎКЛАДЫ АД УСІХ ГРАМАДЗЯН І ВЫДАЕ ІХ ПА ПЕРШАМУ ПАТРАБАВАННЮ ЎКЛАДЧЫКА.
СТРОГА ЗАХОЎВАЕ тайну і недатыкальнасць укладаў.
УПЛАЧВАЕ ўкладчыкам проценты па ўкладах.
ВЫДАЕ І АПЛАЧВАЕ акрэдытывы.
АПЛАЧВАЕ выйгрышы і купоны па аблігацыях дзяржаўных пазык.
ГРАМАДЗЯНЕ!
Карыстайцеся паслугамі ашчадных кас
Ці з'яўляецеся вы ўкладчыкам ашчаднай касы?
АШЧАДКАСА

КІРАЎНІЦТВА РК МІЛІЦЫІ НКВД БССР
даводзіць да ведама
ўсіх кіраўнікоў аўтагаспадарак, прадпрыемстваў і дзяржустаноў, у веданні якіх знаходзіцца аўтатранспарт,
ШТО НАДПІСЫ НА БАРТАХ ГРУЗАВЫХ АЎТАМАШЫН
аб прыналежнасці апошніх той ці іншай арганізацыі —
ЗАБАРАНЯЮЦЦА
Усякія надпісы павінны быць неадкладна зафарбаваны.
На задні́м барту аўтамашыны захоўваецца надпіс толькі нумара аўтамашыны.
КІРАЎНІЦТВА РК МІЛІЦЫІ НКВД БССР.

ПАДАРОЖЖА ПА СССР —
ЛЕПШЫ АДПАЧЫНАК
БЕЛАРУСКІМ БЮРО падарожжаў ТЭУ ВЦСПС
АТРЫМАНЫ ПУЦЕЎКІ
ў Крым, Каўказ, Маскву, Ленінград, Украіну, Беламорска-Балтыйскі канал імя Сталіна і т. д.
Адрас: Менск, рог вуліц Урыцкага і Карла Маркса, 11/16, тэл. 21-730.
БЕЛБЮРО ПАДАРОЖЖАЎ ТЭУ ВЦСПС.

КІРАЎНІЦТВА БУДАЎНІЦТВА МЕНСКАГА ФАРНІТУРНАГА ЗАВОДА
праводзіць НАБОР
ЖАДАЮЧЫХ ПАСТУПІЦЬ У ВІЦЕБСКІ ФЗВ ДЛЯ ПАДРЫХТОЎКІ ЭЛЕКТРАМАНЦЁРАЎ І СЛЕСАРОЎ.
Тэрмін навучання — 1 год.
УМОВЫ ПРЫЁМУ: агульная адукацыя не ніжэй 7 класаў няпоўнай сярэдняй школы. Узрост не ніжэй 16 год.
Паступаючыя павінны прадставіць наступныя дакументы: заяву на імя начальніка будаўніцтва з паказаннем спецыяльнасці (электраманцёра, слесара), пасведчанне аб адукацыі і пашпарт.
Пачатак заняткаў з 1 кастрычніка.
Заявы прымаюцца з 15 па 25 верасня.
Прынятыя забяспечваюцца праездам па чыгунцы да Віцебска за кошт кіраўніцтва будаўніцтва, стыпендыяй у размеры 70 руб. у месяц і інтэрнатам.
Звяртацца: Менск, Магілёўскае шасе, 8.
КІРАЎНІЦТВА БУДАЎНІЦТВА.

ХИМИКО-ФАРМАЦЕВТИЧЕСКАЯ ФАБРИКА ГАЛЕН-МОСКВА
МОСКВА 55, БАХМЕТЬЕВСКАЯ УЛ. 2-й ВЫШЕСЛАВЦЕВ ПЕР. 6-А
ПАТРАБУЙЦЕ ВА ЎСІХ АПТЭКАХ І МАГАЗІНАХ САНІТАРЫІ І ГІГІЕНЫ

ТИОЛАН
(Нафталана-цынкавая мазь), дазвол. Мосздраўаддзелам.
Сродак супроць прышчоў, сыпі каросты, красноты, зуду скуры і іншых касметычных недахопаў.

АЛЛИЛСАТ
Карэлізаваная часночная выцяжка.
Рэкамендуецца ўрачамі пры агульным артэрыясклерозе з гіпертаніяй і без гіпертаніі, пры атаніі кішэчніка, калітах з нахільнасцю да запораў і пры з'явах сардэчнай астмы.

АНЕСТЕЗОЛ
Навейшы сродак супроць гемарою.
Знішчае боль, зуд, кровацячэнне і трэшчыны на слізістай абалонцы тоўстай кішкі.

КАЛЬЦЕКС
Лекавы і прафілактычны сродак пры грыпе.
Не выклікаючы потлівасці, спыняе галаўную боль, памяншае запаліцельныя з'явы і дзейнічае дэзінфектуючым чынам.

БОМ-БЕНГЕ
Ментола-саліцылавы бальзам. Дазвол. вучон. мед. советам НКАЗ. Лёгка засвойваемы скурай, болеутаямляючы сродак пры вострым хранічным рэўматызме, падагры, плеўрыце, ангіне, мігрэні і неўралагічных болях.

АСТМАТОЛ
Сродак для курэння супроць астмы і ўдушлівага кашля.
Дзейнічае на дыхацельны цэнтр, палягчае дыханне і ўстраняе спазмы бранхіяльных мышц.

ПРЫ АДСУТНАСЦІ НА МЯСЦАХ ЗВЯРТАЦЦА: МОСКВА, НЕГЛИННАЯ 25, СОЮЗХИМФАРМТОРГ

РЭЧЫЦКАМУ ПЕДВУЧЫЛІШЧУ
ПАТРЭБЕН ВЫКЛАДЧЫК СПЕВАЎ І МУЗЫКІ.
Месячная зарплата 700—800 руб.
З прапановамі звяртацца па адрасу: БССР, Рэчыца, педвучылішча, дырэкцыя.

МЯНЯЮ ПАКОЙ з маленькай кухняй у цэнтры горада на кватэру не ў цэнтры. Ленінская, 15, кв. 12, Дрыкер, в 7—9 г. веч.

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 21-845

Уп. Галоўлітбела № К—3044. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 63. К. Б. Б.